

Vuosijulkaisu 2007

APUTASSU

PDFill PDF Editor with Free Writer and Tools

UUDET APUTASSUT

- KUKKA • VEERA
- JAMI • VELI
- NANA • VILLE
- NINNU

TYÖELÄMÄÄN

Vuosi Jammailua

Teksti: Frans Raulo ja Jami

Jotakuinkin koko elämäni ajan huusholliini on kuulunut koira. Neljä parhaimmillaan. Joten kun olosuhteiden pakosta jouduin koirattomaksi syksyllä 2004 ja apuvälineet alkoivat täyttää asuntoa, ehdotti joku näiden kahden asian yhdistämisestä avustajakoiran muodossa. Netistä kaivelin asiasta tietoja ja pitkällisen, noin viisi minuuttia kestäneen, harkinnan jälkeen täyttelinkin hakemuskavakkeen.

Aika pian sainkin kutsun haastatteluun, mutta ikävä kyllä silloin keväällä 2005 ei arpa osunut kohdalleni. Mutta seuraavana talvena sainkin sitten ilahduttavan puhelinsoiton, jossa tiedusteltiin josko vielä olisi kiinnostusta aputassua kohtaan. Hih, se oli kyllä mielestäni kouluesimerkki retorisesta kysymyksestä! Muutama viikko puhelun jälkeen Jami käväisi kouluttajineen minua moikkaamassa ja sitten alkoikin tuskastuttavan pitkältä tuntunut odottelu ennen luovutusjaksoa.

Luovutusjaksolla oli mukavaa ja opettavaista. Vaikka koiran kanssa oleminen ei siis missään tapauksessa minulle uusi asia ollut, niin jonkun muun kouluttamaa työkoiraa en ollut käsitellyt aikaisemmin. Joten jakson isoin ongelma olikin vuosien varrella tarttuneiden huonojen tapojen karsiminen isännältä. Ja leirin lähestyessä loppuaan alkoikin hieman pelottaa kotiin lähteminen. Joutuisi olemaan koiran kanssa ihan kaksin ilman kouluttajien suomaa turvaverkkoa viereisessä asunnossa. Vaan oli kyllä suurelta osin turha pelko.

Elämää uudessa kodissa

Jami kotiutui uuteen kotiinsa ongelmitta. Oli riittävän mukava sohva ja ruuankin sai ajallaan. Isäntäkin sai vaihdettua aikaisemman, onnettoman hitaan, sähköpyörätuolin uuteen ja vikkelmämpään, joten tassut saivat liikettä riittämiin kauniina kesäpäivinä. Asuinpaikkani Helsingin Pikku Huopalahdessa tarjoaakin mainiot maastot aputassun kunnon ylläpitoon.

Jamin uuteen perheeseen kuuluu myös nelivuotias poikani, ja heillä synkkäsi heti alusta lähtien. Poikakin oppi sen, että Jami on liivit päällä ollessaan töissä, eikä silloin sovi leikkiä. Hän on myös auliisti kertomassa asiasta muille ihmisille, niin tutuille kuin tuntemattomillekin...

Jami on siis menneen vuoden aikana tuonut elämäni paljon. Se on estänyt minua muuttumasta ihan mökkihöperöksi koska ulos on aina mentävä, huvitti tai ei. Isona käytännön apuna se on vaatteiden riisumisessa, ovien sulkemisessa ja avaamisessa sekä tietenkin tavaroiden tuomisessa. Tämä etenkin silloin kun sairauteni näyttää rumia kasvojaan pahan uupumuksen muodossa. Kun vaan oppisi vielä keittämään aamukahvit...

Lopuksi täytyy sitten mainostaa Jamin omaa blogia <http://apujami.wordpress.com>. Sieltä löytyy lisää tarinoita ja tarinoita matkamme varrelta.

APUTASSU
Vuosijulkaisu 2007

ISSN 1456-3584

Julkaisija

Avustajakoira – Assistenthund ry

Päätoimittaja

Janette Lindroos
 Riihikoskentie 402
 29600 Noormarkku
 puh. 041 437 3436
 sähköposti:
 janette.lindroos@avustajakoira.fi

Sivunvalmistus ja painotyöt

Painola - Kaarina

Kansi: Ystävykset Anu ja Veera sekä
 Ulla ja Ville. Kuva: Johanna Paulin

Avustajakoira ry

Puh. 040 777 4655

Puheenjohtaja

Pekka Hätininen
 Hietapellontie 32 B
 00730 Helsinki
 sähköposti:
 pekka.hatinen@avustajakoira.fi

Kummikoira-asiat:

Aputassujen tukijaosto
 Eeva Anttinen
 puh. 09-505 2486, 0500 409 540

APUTASSU on Avustajakoira ry:n vuosijulkaisu. Sivuilla esiintyvät päähenkilöt edustavat nuorta ja tärkeää haaraa ikivanhassa koira-alan ammattikirjossa. Avustajakoiria on koulutettu maassamme vuodesta 1994 lähtien. Aputassut työskentelevät käyttäjänsä palveluksessa kaikkialla missä niitä tarvitaan – ja tarvetta löytyy enemmän kuin osaamme kuvitella-kaan.

Sisällysluettelo

sivu

Puheenjohtajan palsta	4
Avustajakoiran hakeminen	5
Yhdistyksen hallitus uusiutui	6
Veeran kuulumisia	7
Avustajakoira Kukka on Marjolle perheen ohella se tärkein tuki	8
Nannasta tuli n:o 1	10
Alku aina hankalaa, ahkeruus se voiton saa	11
Avustajakoira Kemiössä	12
Opiskelu Kemiössä	14
Lehtimäellä menoa ja meininkiä	15
Avustajakoiran saamisen merkitys liikuntavammaisen elämään ja toimintakykyyn	16
Otteita noutajan elämästä I	18
Vierailu Kiuruvedellä	20
Peesariko perässä kävelnä?	21
Kohtaan avustajakoiran – miten toimin?	22
Lämpimät kiitokset	25
Aputassu-tuotteet	27
Avustajakoira-toiminnan ohjaustyöryhmä	28
Sudokun aloitus	28
Käärmeenpurema ei ole leikin asia	29
Aputassu-ristikko	30
Elämää uuden ja vanhan aputassun kanssa	31

aputassut aina palveluksessa
Avustajakoira – Assistenthund ry
 Tue koulutusta, tiedotusta, peesaritoimintaa jäsen- ja
 kannatusjäsenmaksut, lahjoitukset

Pankkitili: Aktia 497011-210521

Lahjoitukset kummikoirien hankkimiseksi

Pankkitili:

497011-292222/Aputassujen tukijaosto

Yhdistyksen toimialue on koko Suomi
 Kotipaikka Lappeenranta

PUHEEN- JOHTAJAN PALSTA

Avustajakoira-toiminnassa koulutuksen osalta edellinen vuosi oli muutosten aikaa. Koulutus lopui kesällä 2006 Varsinais-Suomen maaseutuoppilaitoksella Paimiossa. Toiminta siirtyi syksyllä 2006 Kemiöön Yrkesinstitutet Sydvästin luonnonvaralan yksikköön. Koulutuspaikan muutos on koettu myönteisenä asiana. Uuden paikan myötä koirien koulutus on suunniteltu pitemmällä tähtäimellä ja näin on varmistettu aputassu-opetus pitkälle tulevaisuuteen. Tämän muutoksen johdosta pystytään kouluttamaan uusia aputassuja vuosittain enemmän kuin aikaisemmin. Ongelmana on kuitenkin rahoitus.

Avustajakoirien tarvehan on suuri. Uusia aputassun hakijoita ja tarvitsijoita on paljon.. Myös aikaisemmin käytössä olevien aputassujen poistuessa työelämästä tarvitaan uusia vanhoille koirankäyttäjille huomattavasti enemmän.

Invalidiliiton RAY:lta saamalla varoilla pystytään vuosittain kouluttamaan noin viisi uutta avustajakoira. Avustajakoira-yhdistyksen perustaman Aputassujen tukijaoston kummikoira-toiminnan kautta lahjoituksina saaduilla varoilla on pystytty kouluttamaan edellisinä vuosina muutama koira. Viime aikoina kiinnostus kummikoira-toimintaa kohtaan on kuitenkin kasvanut. Näillä lahjoitusvaroilla pystytään tänä päivänä kou-

Kuva: Tiina Kilvensalmi

luttamaan yhä useampi aputassu. Toivottavasti tulevaisuudessaakin kiinnostus kummikoira-toimintaa kohtaan lisääntyisi ja eri yritykset, yhteisöt ja yksityiset henkilöt lähtisivät tukemaan lahjoituksin avustajakoira-koulutusta. Näin saataisiin Suomessa aputassujen määrä kasvamaan.

Nuorekkaan Avustajakoira-yhdistyksen siirtyessä viime vuonna toiselle vuosikymmenykselle on myös yhdistyksessä kuluvana vuonna ollut tarvetta muutoksen aikaan. Muutoksella pyritään tehostamaan ja kehittämään yhdistyksen toimintaa. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin pitkänlinjan järjestömies **Pekka Hätin**en. Hallitukseen on saatu mukaan uusia jäseniä ja sitä ollaan laajentamassa kahdella henkilöllä, joten uusia ideoita yhdistyksen kehittämiseen varmasti löytyy. Aputassujaoston Kummikoira-toiminnan markkinointia tehostetaan kuluvana vuonna uusien esitteiden ja kotisivujen välityksellä. Myös kotisivujen, avustajakoira.fi:n ulkoasu on uudistunut.

Minulla on vierähtänyt kymmenen

vuotta avustajakoira- ja Avustajakoira-yhdistyksen toiminnassa. Seitsemän vuotta hoidin puheenjohtajan tehtäviä. Yhdistys on pienestä alusta kasvanut ja kehittynyt vakaaksi koirajärjestöksi. Nyt on hyvä aika luopua puheenjohtajuudesta ja antaa tilaa uusille henkilöille. Toiminnan kehittymisen ja uudistamisen kannalta uudet voimat ovat tervetulleita. Osallistun jatkossakin tavallisena rivijäsenenä avustajakoira- ja yhdistystoimintaan mahdollisuuksien mukaan. Nämä vuodet ovat antaneet minulle paljon, on ollut ilo työskennellä aputassujen parissa. Uskon ja luotan että uusi hallitus puheenjohtajansa johdolla tulee kehittämään ja uudistamaan Avustajakoira-yhdistyksen toimintaa.

Lopuksi haluan kiittää Aputassu-lehden välityksellä kaikkia jäseniä ja yhteistyökumppaneita aktiivisuudesta ja hyvästä yhteistyöstä näiden vuosien varrelta.

Kalevi Sirviö

Avustajakoiran hakeminen

Avustajakoira koulutetaan avustamaan liikuntavammaista henkilöä monissa päivittäisissä toimissa, joihin yleensä tarvitaan toisen henkilön apua tai teknisiä apuvälineitä. Koira voi avata raskaan oven, painaa katkaisijoita ja vetää pyörätuolia. Se nostaa, noutaa, siirtää ja kuljettaa tavaroita.

Avustajakoira voi hakea:

- toimintarajoitteinen, vammaisen henkilö
- kädet toimivat auttavasti
- on sopeutunut elämään vammansa kanssa
- hakija pystyy itsenäisesti huolehtimaan koirasta ja sen hyvinvoinnista

Avustajakoira haetaan Invalidiliitto ry:ltä. Ensin tulee toimittaa hakukaavake, jonka voi tilata Invalidiliitosta tai sen voi tulostaa sivulta

<http://www.invalidiliitto.fi/portal/fi/invalidiliitto/toiminta/kuntoutustoiminta/avustajakoirat/>

Vuoden lopussa joulukuussa kootaan kaikki uudet hakemukset ja hakijoille lähetetään kutsu haastattelutilaisuuteen tammikuussa. Jonossa olevat hakijat haastatellaan joka toinen vuosi, mutta heidän tulee toimittaa päivitetty hakemus Invalidiliittoon vuosittain. Helmikuun aikana hakijoille ilmoitetaan heidän tilanteestaan koiran suhteen. Koiria valmistuu vuosittain 5-7 kpl ja hakijoita on noin kolminkertainen määrä. Hakijat joilla on aiemmin ollut käytössään avustajakoira, ovat periaatteessa etusijalla koirien luovuttamisessa. Toki joka kerta arvioidaan hakijan tilanne ja koiran tarve tapauskohtaisesti. Nykyisellä koiramäärällä normaali jonotusaika on 1-3 vuotta.

Hakijat jotka saavat kyseisenä vuonna koiran saavat kutsun kaksi viikkoa kestäväälle luovutusjaksolle mikä pidetään toukokuussa. Sitä ennen kouluttajat vielä käyvät tulevan käyttäjän kotona ja tutustuvat ympäristöön, sillä vielä viimeisen kuukauden aikana on mahdollista opettaa koiralle jotain pieniä erityistaitoja, jotka ovat juuri kyseiselle hakijalle tarpeen.

Luovutusjakson jälkeen käyttäjä lähtee uuden avustajakoiran kanssa kotiin. Käyttäjän lähistöltä pyritään etsimään niin kutsuttu peesari, eli tukihenkilö joka auttaa kaikissa koiran hoitoon ja koulutukseen liittyvissä asioissa vähintään ensimmäisen vuoden ajan.

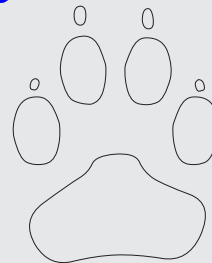
Käyttäjä sitoutuu koiran ottaessaan ylläpitämään sen taidot. Pari testataan aina kahden vuoden välein kunnes koira täyttää 8 vuotta. Näillä taidontarkistuskokeilla halutaan tarkistaa avustajakoiran turvallisuus niin käyttäjälle, kuin ympäristölleen.

Lisätietoja:

Invalidiliitosta, Puh: 09-613191

<http://www.invalidiliitto.fi/portal/fi/invalidiliitto/toiminta/kuntoutustoiminta/avustajakoirat/>

Avustajakoira ry:stä saat tietoa käyttäjäkokemuksista
Puh: 040-777 4655 Kotisivu: www.avustajakoira.fi

PHILIPPIE BILBY With Free Writer and Tools

Elämäsi kuntoon Apilassa

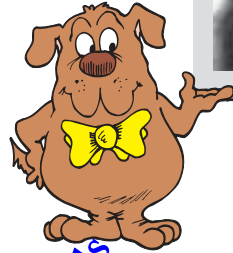
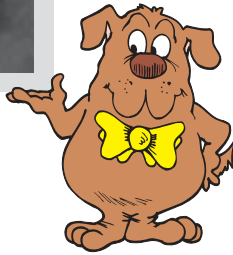
Kuntoutus ryhmä- ja yksilökuntoutus veteraanikuntoutus	Työhyvinvointi Aslak- ja TYK-kuntoutus TYHY- ja virkistyspäivät
Virkistys Kuntoloma teemalomat	Avopalvelut erikoislääkärien vastaanotot (geriatri ja reumatologi) fysio- ja toimintaterapia

Kuntoutumiskeskus Apila
Reumantie 6, 36200 Kangasala, puh. (03) 2716 11
apila@reumaliitto.fi, www.kuntoutumiskeskusapila.fi

Pekka

Yhdistyksen hallitus uusiutui

Arttu

Jyväskylässä kuluvan vuoden helmikuussa pidetyssä vuosikokouksessa valittiin uusi puheenjohtaja ja hallituskin vaihtui melko paljon. Allekirjoittanut valittiin yhdistyksen uudeksi puheenjohtajaksi. Kalevi Sirviö oli tehnyt pitkän ja ansiokkaan työn puheenjohtajana ja halusi nyt vetäytyä rivijäseneksi. Empimisen jälkeen päätin asettua ehdolle. Uuden puheenjohtajan myötä myös hallitus uudistui. Vanhoista jäsenistä jatkoivat Reetta Mikkonen, Mikko Arola ja Elina Jokisuu, toimien hallituksen sihteerinä. Uudet jäsenet ovat Hannu Rinne Porista ja Frans Raulo Helsingistä. Kokouksessa tehtiin myös sääntömuutos ja hallituksen jäsenmäärää nostettiin kahdella henkilöllä, Ulla Ayryer Porvoosta ja Mari Koivisto Rovaniemeltä astuvat virallisesti remmiin, kun sääntömuutos on asianmukaisesti hyväksytty patentti – ja rekisterihallituksessa.

Uudella hallituksella on uudet haasteet. Positiivisina asioina voidaan mainita, että yhdistyksen talous on hyvässä kunnossa. Kiitos siitä entiselle hallitukselle ja puheenjohtajalle sekä erityisesti varainkeräyksessä ennätystuloksiin yltäneelle Eikka Tarakkamäelle. Kummikoiratyöryhmä on myös ollut aktiivinen ja viimeisin Aputassulahjoitus Starckjohann-säätiöltä mahdollisti yhden koiran luovuttamisen tänä keväänä. Koi-

rien koulutus on saanut uudet toimivat tilat Yrkesinstitut Sydvästissä Kemissä. Kouluttajamme Leena Rajala ja Reetta Mikkonen voivat nyt keskittyä pääasiaan. Koululla onkin kasvamassa lähes parikymmentä eri-ikäistä labradorin pentua.

Luovutusjaksolla toisikokouksessa kuusi koirakkoä totuttu toisiinsa ja aloitti yhteisen taipaleensa Lepolan lomakodissa Lahdessa.

Tulevaisuuden suuria haasteita ovat peesari toiminnan kehittäminen siten, että koiran käyttäjä ja peesari voivat tutustua toisiinsa jo ennen kotioloja ja että kaikilla on koulutettu peesari. Yksi tärkeä työsarja on yhteydenotto Sosiaali- ja terveysministeriöön. Tavoitteena on saada avustajakoirat yhteiskunnan korvaamaksi ”apuvälineeksi”. Myös vakuutusalan kuntoutuskeskuksessa on kaksi avustajakoiraohjelmaa käsitellyssä. Tämä on myös tärkeä

taho koirien tulevassa rahoituksessa. Yhteiskunnan ja vakuutusyhtiöiden rahoitus takaisi koirien määrän nostamisen tarvetta vastaavaksi. Tällöin Raha-automaattiyhdistyksen avustus voitaisiin pääosin käyttää peesari – ja kehittämistoimintaan. Tavoitteena on, että avustajakorien rahoitus vastaisi jo nyt sokeiden opaskoirilla olevaa rahoituskäytäntöä. Tätä työtä tehdään yhdessä Invalidiliiton avustajakoiratyöryhmän kanssa ja ensimmäiset palaverit asian tiimoilta on jo sovittu. Työtä on tiedossa koko vuodeksi.

Seuraava yhteinen tapaamisemme on perinteinen kesätapahtuma elokuussa Lehtimäellä. Tarkemmat tiedot tulevat jäsentiedotteessa. Hyvää kesää ja alkavaa syyskautta toivottaa...

Pekka Hättinen, puheenjohtaja

K MARKET GRANIITTI

Palvelemme Ma-pe 7-21, La 7-18, Su 12-21
Kauppatie 6, KURU Tarja Peräkylä puh. (03) 473 3152

Veeran kuulumisia

Teksti: Anu Mäkelä ja Veera

Olen avustajakoira Folven Jetset elikkä Veera. Minun ja käyttäjäni Anun yhteistyö alkoi vuosi sitten toukokuussa. Nyt

käymme Anun kanssa kolme kertaa viikossa määräaikaisessa työssä Mäntsälässä. Se on minulle ihan tuttu paikka, koska olen ollut siellä jo monta kertaa. Nyt kun emäntäni sai nopeamman moposkootterin, olen saanut juosta oikein kunnolla. Vanha menopeli oli paljon hitaampi.

Olen heti skarppina jos puhutaan iltaruuasta. Käyn käskystä hakemassa ruokakuppini, josta saan ruuan. Välillä kannan sitä päivälläkin jos onni olisi myötä, mutta vielä ei ole tärpännyt. Osaan myös paljon muita mukavia tehtäviä. Olen innokas tuomaan kengät ja oman työliivini kun lähdemme ulos ja nukkumaan mennessä sammutan leikkuvuoneen valon.

KÄSILLÄ POLKIEN KOIRAN KANSSA

PT-KESKUS ON
EM-KISOJEN
PÄÄSPONSORI

IWAS PYÖRÄTUOLIRUGBYN
EM-KILPAILUT
2.-9.6.2007 ESPOO - FINLAND

 pt-keskus

Stricker-kösi polkupyörä voidaan kiinnittää lähes jokaisen pyörätuolin eteen.

Stricker City 9 - kösi polkupyörä

- 9 vaihteinen rumpuvaihteisto
- ketju- tai hammashihnaveto
- koteloitu ketju ketjuvetolaitteessa
- 20" kuljetuspyörä
- pikakiinnitystoiminto
- matkamittari, soittokeho ja seisontajarru

QUICKIE MACH 2

Ripeäliikkeiseen Machiin on helppo siirtyä korkean istuimen ja seisontajarrun ansiosta. Vauhtia hillitsee helpokäyttöinen rumpujarru.

Malminkaari 9, 00700 Helsinki, Finland, Puh 09 350 7420, fax 09 351 1903
sähköposti: ptkeskus@ptkeskus.fi www.ptkeskus.fi

Avustajakoira Kukka on Marjolle perheen ohella se tärkein tuki

MS-tauti pysähdytti elämän, mutta kovaa luonne ja ystävät auttavat ihmistä kestämään kaiken. **Marjo Pikumäki** Koskenkorvalta on hyvä esimerkki siitä, että ihminen ei saa jäädä murehtimaan keinutuoliin vakaviakaan sairauksia.

Kun minä 12 vuotta sitten sain diagnoosin MS-taudistani, tieto oli minulle ja perheelle luonnollisesti shokki, jossa oli pitkään pohdittavaa ja miettimistä tulevaisuudesta. Minulle tieto sairaudesta oli tietenkin asia, jota mietin päivät ja yöt. Suurin elämänmuutos oli tieto siitä, että pikku hiljaa liikuntakyky heikkenee. Minulle ja aviomies Jounille liikunta ja urheilu ovat aina olleet elämäntapa. Samoin oli lähes varmaa, että työkyky menee vuosien tai vuosikymmenten saatossa. Elämästä pitää ottaa irti niitä ihania asioita, joihin on mahdollisuus, etenkin ystävät ja Kukka aut-

tavat jaksamaan.

Minut tunnetaan aktiivisena yhdistyshenkilönä sekä kunnan luottamusnaisena, joihin toimiin on aina mieluista lähteä. Sieltä ne ystävät tulevat. Kunnassa olen valtuuston varajäsen, sekä olen ollut myös ympäristölautakunnan, suunnittelulautakunnan ja vammaispoliittisen neuvoston jäsen.

Terveenä suunnistin, uin ja tein pitkiä lenkkejä sekä osallistuin myös kunto-kerroksiin, mutta nämä harrastukset olen joutunut jättämään. Kunnan luottamustoimien lisäksi toimin tukihenkilönä monille ihmisille, jotka ovat ko-

keneet saman. Toimin myös Ilmajoen MS-ryhmän vetäjänä sekä kokemuskouluttajana Seinäjoen ammattikorkeakoulussa. Olen mukana myös Etelä-Pohjanmaan MS-ystävätoiminnassa. Ystäväpiiri on muodostunut laajaksi, vaikka urheilukavereiden kanssa en ole tekemissä. Mutta edelleen Rasti-Kurikan tilintarkastajan tehtävät hoidan tunnollisesti. Uinti sairaudesta huolimatta sujuu minulta edelleen hyvin ja Kukka seuraa altaan reunalla tarkasti, ettei ”mamma” vain huku.

Työkyvyn menetys tuntuu pahalta

Sain vihiä taudistani vuonna 1995 lääkäriltäni, joka tutki minut sen jälkeen kun tulin pyörien alas vintiltä. Magneettitutkimus paljasti, ettei kyse ollut ”höperyydestä”. Kyseessä olikin vakavampi juttu nimeltään MS.

Se oli kova paikka kaikin puolin. Olin ollut ennen sairastumistani ilmoitusten ja tilaustenhoitajana Ilmajoki-lehdessä sekä Jalasjärven-Peräseinäjoen kunnallissanomissa äitiysloman sijaisena ja pääsin kuntaan toimistosihteerin sijaiseksi. Ehdin olla kaksi kuukautta kunnassa töissä kun sairaus todettiin. Minulle ilmoitettiin, että täällä sinun ei ole enää jatkossa mahdollista työskennellä. Tuntui kauhealta. Kyllä minä työt hoidin mielestäni kunnolla, vaikka tunnustaa pitää, että sairauden takia joskus työmaallakin kävelin ovea päin. Sain kunnassa töissä ollessani kasvohalvauksen ja jouduin sairauslomalle, jonka jälkeen alkoikin pahenemisvaiheiden kierre. Uudelleen koulutukseen ei ollut käytännössä mahdollisuuksia. Ei löytynyt sopivia ammatteja, sillä jalkojen ja käsien liikuntakyky heikkeni. Toimistotyökään ei enää sujuisi, koska en pysty kirjoittamaan kynällä vaan ainoastaan tietokoneella, joka on minulle hyvä työväline.

Olen lähtenyt mukaan yhdistystoimintaan, sillä haluan vaikuttaa ja viedä eteenpäin etenkin liikuntarajoitteisten asioita. Tosiasia on, että minun ja MS-ryhmän aloitteen pohjalta sekä valtuutettujen myönteisellä suhtautumisella läpi meni aloite, jossa vaadittiin sähköisten ovien saamista terveyskeskukseen ja kunnantalolle sekä parannuksia kunnan hissiin. Nämä aloitteen asiat toteutuivatkin ennen eduskuntavaaleja.

Avustajakoiran pitää olla vastaantulijoille ”ilmaa”

Aviomieheni Jouni on yrityksen töiden takia päiviä, jopa viikkoja pois kotoa ja halusin sen takia päivittäisten askareiden huolehtimiseen myös muutakin apua. Toukokuusta 2006 lähtien, omakotitalossa ja kaikessa toiminnassa, vierelläni on kulkenut invalidiliiton kaksi vuotta kouluttama, 3-vuotias labradorinoutaja Kukka. Kukka on Etelä-Pohjanmaalla ainoa avustajakoira ja on minulle perheen lisäksi kaikki kaikessa. Se on aina minun mukani.

Kukka on minulle suuri turva ja ystävä. Jos pudotan avaimet tai kepin kaupassa tai muualla, koira nostaa ne minulle ja

myös pyydetessä sammuttaa valot. Kyllä kudontapiirissä ihmettelivät kun Kukka nosti minulla langanpään kun se luiskahti lattialle. Kukka myös ilmoittaa minulle, jos talon pihaan tulee vieras auto. Koira ei tee pahaa ja mietinkin, miten olisi, jos joutuisin uhatuksi. Onneksi sitä hetkeä ei ole tullut eikä toivottavasti tule.

Kuljen sähkömopolla. Koira kävelee ja juoksee vieressä heijastinliivi päällä. Teemme, jopa 15 kilometrin lenkkejä päivittäin. Koira on kovassa kunnossa. Kukka on minulle myös kuuntelija eikä pistä vastaan. Se on myös hauska seurattava. Muun muassa kunnanvaltuustossa valtuutetut ihmettelivät Kukan rauhallisuutta istuessani kokouksissa.

Olen kohdannut Ilmajoella tietämättömyyttä avustajakoiran oikeuksissa, sillä minut ohjattiin kerran ravintolasta ulos sen takia, että koira toi allergiaa muille asiakkaille. Muutamat meihin on suhtauduttu hienosti eikä ole tuntenut, että sairauteni takia minua vahdattaisiin sen kummemmin. Tiedän, että

MS-tauti saattaa pysyä aloillaan monia vuosia, mutta taas sen jälkeen voi tulla takapakkia niin kuin minullakin. Tulee puutumisia, voimat katoavat käsistä ja jaloista. Kuitenkin Kukka on kuntouttanut minua, sillä Kukka toimii minulle vasemmalla puolella valjaineen toisena kynnärsäuvana.

Marjo Pikkumäki ja Kukka

Autopeltikorjaamo ja maalaamo

H. KOIVISTO

Lehtikatu 25,
Haukiluoma
33340 Tampere

Kodin asennus V. Huovinen

- Kaihtimet
- Verhokiskot
- Markkiisit jne.
- Myös puu- ja maalaustyöt

Puh. 08-637 955 tai
050-37 22 420

Toyota, Miace-erikoispurkaamo

ILASEPOJAT OY

Lehtikatu 12
33340 Tampere
Puh./fax 03 343 4320

TAKSI KURU

KURUN APTEEKKI

Palvelemme
ma-pe 8.30 – 17.00
Kauppatie 16
34300 Kuru
puh. (03) 4733239

Alku aina hankalaa, ahkeruus se voiton saa

Teksti: Anneli Tarakkamäki ja Veli

On maaliskuu kun kirjoitan tätä kirjetä. Fuengirolassa on kevät. Mimosat värjäävät keltaiseksi vuoret. Alhaalla kukkivat pähkinäpuut valkoisina. Ilma on kirkas ja aurinkoinen, lämmintä on 20 astetta. Me kaksi haistelemme tätä autoutta. Syksy meni opetellessa uutta elämää Velikoiran kanssa. Jokavuotinen Espanjaan lähtö oli Velillä edessä ensimmäistä kertaa. Suomessa Veli tottui ulkoilemaan hiljaisessa taajamassa pyöräteitä tai rauhallista metsätietä pitkin. Kaikki sujui hyvin. Toiset koirat eivät häirinneet sen elämää. Mutta täällä Espanjassa tuntui, että jokaisella on ainakin kaksi koiraa (yhdeällä kulkurilla on kahdeksan pientä koiraa). Koirat ovat usein irrallaan ja tulevat haukkuen kohti. Veli ei tätä ymmärtänyt. Ei auttanut istumiset, ei herkkupalat tai takaisin kääntymiset. Kaikkia konsteja, mitä oli neuvottu, kokeiltiin. Lopulta keksin antaa herkkupalat Velin itsensä kannettavaksi, se tepsii. Nyt Veli on tottunut meidän Espanjan elämään.

Kaikki se mitä Veli tekee, käy nopeasti

Päivät Velillä menee töitä tehdessä. Aamu alkaa villasukilla, ne on ehdottomasti tuotava heti. Syömme molemmat aamupalan ja sitten ulos ihailemaan Fuengirolan maisemia. Niin piti hän roskatkin viedä, meinasi vallan unohtua. Suihkun jälkeen on vietävä vaatteet pyykkikoriin ja posti haettava. Kaikki päivittäin tarvittavat tavarat kuten kastelukannu, ämpäri ja lehdet Veli haluaa

Kohti Espanjaa

Veli patiolla

kantaa. Jos töitä ei ole, kantaa patiolla rahapuun lehtiä, herkkupalan toivosaa. Kun minä maalaan tauluja kesänäytelyä varten, Veli nukkuu rauhallisesti. Näin meillä päivät vierivät. Ei ole minun tarvinnut tavaroita poimia eikä kannella kun Veli tuli taloon. Terveisiä kaikille tutuille, hau hau!

Lenkille lähdessä

Avustajakoirakoulu Kemiössä

Teksti: Henriikka Lehtomaa, muokkaajat Reetta Mikkonen ja Leena Rajala
Kuvat: Leena Rajala, Åsa Österberg ja Stina Von Bonsdorff

Eläintalo / kenneltilat

Avustajakoirakoulu muutti syyskuussa 2006 Paimiosta Kemiöön, Yrkesinstitutet Sydvästin luonnonvara-alan yksikköön.

Kemiön koulutusohjelmasta voi valmistua mm. eläinyrittäjäksi ja hevosenhoitajaksi tai aikuislinjalta pieneläinhoitajaksi. Tutkinnosta puolet koostuu käytännön harjoittelujaksoista koululla ja erilaisissa eläinalan yrityksissä.

Uusi eläintalo pitää sisällään monipuoliset modernit tilat niin avustajakoirille kuin kaikille muille opetukseen oleellisesti liittyville pieneläimille. Oppilaitos huolehtii myös lähikuntien löytöeläimistä, joista suurimman ryhmän muodostavat kissat.

Pihapiirissä toimii tasokas eläinklinikka, jossa pieneläinhoitajaopiskelijat suorittavat opintoihinsa liittyviä käytännönharjoituksia. Klinikkan ajanmukainen välineistö mahdollistaa koirien tarkan terveydenhoidon. Koirien viralliset vaatimukset täyttävät kuvaukset ja leikkaukset voidaan suorittaa opetuksen yhteydessä

omalla klinikalla. Vain koirien silmätarkastukset tehdään erikoislääkärin toimesta koulun ulkopuolella.

Jokaisella oma hoitaja

Koululla on tarkoitus kasvattaa kaksi pentuetta vuosittain oman pentutarpeen täyttämiseksi. Jokaiselle pennulle valitaan eläinopiskelijoista omat hoitajat, joiden luona koirat asuvat valmistumiseensa asti. Kun opiskelijat menevät omille oppitunneilleen koulupäiväksi, tuovat he hoitokoiransa kouluttajille saamaan koulutusta. Osa oppilaista asuu koulun omissa asuntoloissa ja osa koulun ulkopuolella. Koululla asuvat opiskelijat matkustavat viikonloppuisin ja lomille kotiin ja silloin Kemiöstä lähtevät bussit täyttyvät oppilaiden lisäksi vapaalle matkustavista avustajakoirakokelaista. Koulun ulkopuolella asuvat koirat tottuvat myös matkustamiseen mm. päivittäin tehtävillä koulumatkoilla. Matkustamisesta koituva hyöty näkyy selkeästi koirien rauhallisena käyttäytymisenä erilaisissa kulkuvälineissä.

Hoitokoiran saadessaan opiskelijat ovat olleet koulussa yhden lukuvuoden ajan

ja näin ollen valmistuvat kolmevuotisista opinnoistaan samaan aikaan töihin lähtevien avustajakoirien kanssa. Opiskelun ajan heidän panoksensa koirien oppimiseen on huomattava, sillä kaiken aikaa oppivien koirien kanssa kulkeminen erilaisissa tilanteissa tapahtuu tarkkojen ohjeiden mukaan.

Pennut tarkkaan harkittuja

Kasvatustyössä tehdään tiukkoja valintoja sopivien vanhempien osalta. Vanhempien tulee olla täysin terveitä sekä luonteeltaan avustajakoirien vaatimustason mukaisia. Ulkopuolelta tulevat pennut ovat suurelta osin samoista linjoista. Opaskoirakoulun kanssa alkanut yhteistyö on tuonut ainutlaatuisen tietotaidon koulun käyttöön vasta alkaneen kasvatustyön tueksi.

Hallittavuus tärkeää

Vuoden ikäiselle koiralle tehtävä luonnetesti on sovellettu versio muista käytössä olevista luonnetesteistä. Tuomarit ovat Invalidiliiton hyväksymiä vankan koirakokemuksen omaavia ulkopuolisia henkilöitä. Tärkeintä testissä on selvit-

Koirat vapaalla

tää, millä tavalla koiran luonne vaikuttaa sen hallittavuuteen. Avustajakoiran tulee omata hyvä hermorakenne ja toimintakyky, jotka takaavat koiran kykenevyyden työtehtäviin erilaisissa tilanteissa.

Avustajakoira koululta töihin valmistuvat koirat voivat vapaasti osallistua erilaisiin koiraharrastuksiin käyttäjänsä kanssa. Avustajakoiria on nähty mm. BH-kokeissa, agilityssä ja jopa näytelmässä näyttelijöinä.

Tehonelikko

Avustajakoira koulun toimintaa pyörittää käytännössä neljä reipasta ja aktiivista naista. He uhraavat työnsä paljon, mutta saavat tehdä työtä jota rehellisesti voivat sanoa unelmatyökseen.

Leena Rajala on ollut päätoimisesti mukana avustajakoira toiminnassa vuodesta 2000. Viisi vuotta aiemmin hän aloitti taustavaikuttamisensa luovutusjaksoilla ja

Treenausta

Nukan synnytys

mukana esimerkiksi erilaisissa koulutustilanteissa. Työ avustajakoira kouluttajana on kutsumuksenomaista ja antaa paljon. Usein kotonakin mukana olevat

koiraoppilaat kertovat vapaa-aikana käyttäytymisestään enemmän kuin yhteisillä oppitunneillaan. Koiran kyky rauhoittua ja levätä, kun siihen on tilaisuus, näkyy selkeästi koiran ollessa arkipäivässä uudessa ympäristössä.

Reetta Mikkonen sai ensimmäisen avustajakoira nsan Haran keväällä 2001. Vuonna

2002 syksyllä hän aloitti Leenan innoittamana opiskelun eläinyrittäjälinjalla Paimiossa, missä avustajakoiria silloin koulutettiin. Koska Reetalla oli jo aiempi tutkinto maataloudesta, sai hän paljon vapautuksia opetuksesta ja pystyi siksi osallistumaan avustajakoira kouluttamiseen Leenan opastuksessa. Vähitellen Reetta vietti aikaansa enemmän ja enemmän avustajakoira toiminnan kanssa ja vuoden 2003 syksyllä hän aloitti virallisesti työt avustajakoira kouluttajana.

Stina von Bonsdorff huolehtii koiratalon pyörittämisestä – koirien arjen sujumisesta. Stina on alun perin opettanut kou-

lulla aikuisopiskelijoita, mutta koirien kanssa toimiminen on vähitellen jättänyt opetustunteja pois. Stina vastaa myös koirien terveydenhuollosta, oppilaspäivystyksistä ja esimerkiksi siitä, että koirat pääsevät päivittäin metsälenkille irtottelemaan.

Jennie Westerlund toimii koululla pieneläinpuolen opettajana ja osallistuu oppilaiden kanssa koirien päivittäisiin hoitotöihin. Yhdessä he katsovat, että paikat pysyvät siistinä, tavarat ovat paikoillaan ja tarvittaessa mm. pesevät ja harjaavat koiria.

Aputassujen kanssa yhteistyössä

OPIKSELO KEMIÖSSÄ

Teksti: Tia Lötjönen

Olen Tia Lötjönen ja kotoisin Espoosta. Opiskelen maaseutuyrittäjälinjalla Yrkesinstitutet Sydvästissä, Brusabyn toimipisteessä. Koulu sijaitsee Kemiön saarella, 60 kilometriä Turusta ja 145km Helsingistä. Kunnan pinta-ala on 404,19 km² josta maata on 317,91 km². Saarella on vakituisia asukkaita 3301 kpl, mutta kesäisin luku nousee ainakin tuplasti.

Brusabyn maatalousoppilaitos perustettiin vuonna 1906. Viime vuonna vietettiin oppilaitoksen 100-vuotis päiviä. Nykyään Brusabyn maatilatalouden koulutusohjelmasta voi mm. erikoistua pieneläimiin tai syventyä perinteiseen maatalouteen tai metsätuotantoon. Hevostalouden koulutusohjelmasta voi valmistua hevosenhoitajaksi tai ratsastuksenohjaajaksi. Ammattikoulun perusopetuslinjat kestävät kolme vuotta. Samaan aikaan ammattitutkinnon kanssa on mahdollista lukea myös ylioppilaaksi. Perusopetuksen lisäksi Brusabyssä voi opiskella aikuiskoulutuksessa mm. pieneläinohitajaksi tai eräoppaaksi. Koulu on aina ollut ruotsinkielinen.

Opiskelen nyt toista vuotta maaseutuyrittäjälinjalla ja olen erikoistunut pieneläinten

hoidon. Valmistun vuonna 2008. Oppitunnilla hoidamme koiria ja muita pieneläimiä, siivoamme, välillä menemme sikalaan töihin tai navettaan lypsämään lemmiä. Koulutukseen kuuluu myös mm. hitsaamista, puuja metallitöitä, sekä traktorin ajoa. Lisäksi meillä on kaksi jaksoa hevosten kanssa. Eli saamme tehdä koulutuksessamme paljon käytännöitä ja se on hauskaa. Ei tarvitse istua koko ajan koulun penkillä! Teoriaakin toki on. Opiskeluun kuuluu myös, että jokainen eläinpuolen opiskelija on noin 10 – 15 kertaa päivystäjänä koululla, jolloin hoidetaan kaikki eläimet aamuin illoin, sekä viikonloppuna.

Kun avustajakoirat tulivat Brusabyhyn syksyllä 2006, saivat oppilaat hakea itselleen omaa hoitokoira. Lähes kaikki, jotka halusivat, saivat oman hoitokoiran. Opiskelijat toimivat koirille hoitoperheinä. Huolehdimme koirien lenkkeilyttämisestä esim. pyöräilemällä, leikkaamme kynnet, pesemme omat

hoidokkimme ja paljon muuta. Tärkeää on noudattaa kaikkia annettuja ohjeita.

Koiria on tällä hetkellä 18 ja muutama päivä sitten syntyi lisäksi kahdeksan pentua. Koirilla on koululla omat kenneltilat. Osa koirista asuu hoitajien kanssa koulun asuntoiloissa ja osa kulkee hoitajansa kanssa koulupäivän jälkeen kotiin. Päivisin koirat ovat kouluttajilla treeneissä. Me oppilaat saamme seurata koirien treenejä ja sitä miten ne edistyvät koulutuksessa. Pääsemme myös kaupunkiin mukaan katsomaan harjoituksia.

Minulla on hoitokoira nimeltä Andy. Tehtäviini kuuluu mennä Andyn kanssa lenkille aamulla ja illalla. Pääsen myös katsomaan miten Andy pärjää treenauksessa. Lomilla ja viikonloppuisin otan Andyn mukaani kotiin. Andy on mahtava poika ja olen oppinut paljon uutta koirista ja niiden koulutuksesta.

Keväällä Andy lähtee töihin, kyllä tulee ikävä!

Teksti: Janette Lindroos
Kuvat: Toni Collander

Elokuussa aputassuväki kokoontui tuttuun tapaan Lehtimäelle, kesäpäiviä viettämään. Ohjelmassa oli mukavaa viikonlopun viettoa, eläinfysioterapeutin järjestämää koirahierontaa halukaille ja 2-osainen taidontarkistuskoe. Osallistujia oli paikalla runsaasti ja tunnelma oli koiramaisen hilpeä.

Lauantaina paikalle saapui eläinfysioterapeutti Ritva Sjöström koiria hieromaan. Työtä tekevä koirilla voi esiintyä erilaisia lihask- ja nivelvaivoja. "Asiakkaita" riittikin koko päiväksi ja koirat nauttivat käsittelystä. Viikonlopun ehkä odotetuin ohjelma oli taidontarkistuskoe, mikä on samalla ollut koirakoiden välinen leikkimielinen mestaruusottelu. Ensimmäinen osio on ns. kaupunkiosuus ja se suoritettiin Kuortaneen keskustassa. Koesuorituksia arvioimassa oli Timo Leppäkorven ja Katriina Tiiran ohella myös uusi tuomari Eeva Linnala. Illalla keräännuttiin ilta-palalle kuulumisia vaihtamaan.

Sunnuntaina aurinko paistoi kun kokeeseen osallistujat jännittyneinä odottivat omaa vuoroaan. Ohjelmassa oli siis taidontarkistuskokeen toinen osio Lehtimäen opiston pihamaalla. Koirakot suoriutuivat tehtävistä hienosti ja palkintolautanen jaettiin tänäkin vuonna kolmen voittajan kesken.

Illoiset voittajat:

Tarja ja Thelma

Ulla ja Ville

Kalevi ja Pyry

Taidontarkistuskokeen sääntöjen kertausta

Kukka valmiina tehtäviin

Armin taidonnäyte vieraan esineen noudattamiseksi

Uusi tuomari Eeva Linnala

Taidontarkistuskokeen tulokset:

Tarja & Thelma	100 p.
Ulla & Ville	100 p.
Kalevi & Pyry	100 p.
Merja & Viivi	98 p.
Anu & Veera	97 p.
Sirpa & Kevin	95 p.
Marjo & Kukka	95 p.
Frans & Jami	95 p.
Janette & Armi	89 p.
Juho & Roki	86 p.
Nina & Valter	85 p.
Joonas & Sampo	78 p.
Pekka & Arttu	70 p.

Avustajakoiran saamisen merkitys liikuntavammaisen elämään ja toimintakykyyn

Teksti: Mari Koivisto

Kuva: Markku Leskinen / Lapin Kansan

Opiskelin Rovaniemen ammattikorkeakoulussa kuntoutuksen ohjaajaksi ja tein opinnäytetyöni aiheesta avustajakoiran saamisen merkitys liikuntavammaisen elämään ja toimintakykyyn. Tutkimusaiheen valintaan vaikutti oleellisesti oma kohtainen kokemus avustajakoiran kanssa toimimisesta. Minulla on noin kolmen vuoden ajan ollut käytössäni avustajakoira, joka auttaa minua selviytymään päivittäisistä toimistani. Opinnäytetyössäni

tutkin avustajakoiran saamisen merkitystä liikuntavammaisen elämään ja toimintakykyyn. Tutkimukseni toimeksiantaja oli Varsinais-Suomen maaseutuoppilaitos / avustajakoiraopettaja Leena Rajala. Tutkimukseni tavoitteena oli kerätä tietoa avustajakoiran merkityksestä suomalaisen avustajakoiran käyttäjän arkielämään ja toimintakykyyn. Tutkimuksella halusin erityisesti selvittää millaisia muutoksia avustajakoiran käyttäjän elämässä tapahtuu koiran saamisen jälkeen, sekä saada tietoa liikuntavammaisten henkilöiden odotuksista, toiveista, pe-

loista ja kokemuksista avustajakoiraan liittyen. Tutkimuksen tarkoituksena on hyödyntää kerättyjä tietoja avustajakoiratoiminnan kehittämiseen.

Tutkimuksen toteutus

Tutkimus suoritettiin kaksiosaisena pitkittäistutkimuksena. Ensimmäiseen kyselyyn vastasi kuusi liikuntavammaista henkilöä. Heille kaikille oli myönnetty Invalidiliiton kautta avustajakoira. Kaikki kyselyyn vastanneet osallistuivat avustajakoirien luovutusjaksolle muutaman viikon kuluttua ensimmäisen kyselyn postittamisesta. Ensimmäisellä kyselyllä haluttiin selvittää avustajakoiraan liittyviä odotuksia ja toiveita, sekä avustajakoiran käyttäjiksi valittujen henkilöiden arkielämää ja avuntarvetta.

Toinen kysely lähetettiin ensimmäiseen kyselyyn vastanneille avustajakoiran käyttäjille noin 10 kuukautta avustajakoiran luovuttamisen jälkeen. Kyselyn avulla pyrittiin seuraamaan avustajakoiran vaikutusta liikuntavammaisen henkilön arkielämään ja päivittäisistä toiminnoista selviytymiseen. Toiseen kyselyyn sain vastaukset neljältä henkilöltä. Näiden neljän henkilön vastauksia tarkastelin tässä tutkimuksessa.

Tutkimustuloksia ja johtopäätöksiä

Kaikilla kyselyyn vastanneilla, oli aiempaa kokemusta koirista. Aikaisemmat positiiviset kokemukset koirista saattoivat helpottaa avustajakoiran kanssa toimimista ja esimerkiksi koiran hoitoon liittyvät perusrutiinit olivat tutkimukseen osallistuneille henkilöille tuttuja. Aikaisempaa kokemusta koirista ei kuitenkaan vaadita, koska luovutusjakson aikana pyritään antamaan hyvät perustiedot koiranhoidosta ja koulutuksesta kaikille avustajakoiran käyttäjille.

Ennen avustajakoiran luovutusta suoritettiin kyselyssä, avustajakoiran tarvetta perusteltiin monin eri tavoin. Kyselyssä avustajakoiran toivottiin helpottavan liikkumista ja auttavan kuntoutumisessa. Koiran odotettiin auttavan myös itsenäisyyden ja riippumattomuuden säilyttämisessä.

Avustajakoiran saaminen muutti liikuntavammaisten henkilöiden elämää monella tavalla. Koiranhoidosta oli tullut osa

arkipäivää ja vapaa-ajanviettoa. Tutkimustulosten mukaan avustajakoiran saamisella oli myönteisiä vaikutuksia turvallisuudentunteeseen. Avustajakoiran saaminen ei kuitenkaan vaikuttanut negatiivisesti tutkittavien taloudelliseen tilanteeseen.

Tutkimustulosten mukaan avustajakoirat edistivät liikuntavammaisten selviytymistä päivittäisistä toiminnoista tekemällä sellaisia tehtäviä, joista suoriutuminen oli ollut aiemmin vaikeaa tai jopa mahdotonta. Avustajakoiran saamisella oli selkeä yhteys käyttäjien fyysisen toimintakyvyn parantumiseen. Toimintakyvyn kohentuminen saattaa osittain selittyä sillä, että avustajakoiran kanssa liikuntavammaisen henkilö ulkoilee enemmän ja on aiempaa aktiivisempi. Myös apuvälineiden käyttö oli vähentynyt merkittävästi osalla vastaajista.

Avustajakoiran käyttäjät olivat saaneet uusia ystäviä ja tuttavuuksia avustajakoiran tulon jälkeen. Tutkimustulos tukee myös aiempia tutkimuksia, joissa avustajakoira-

ran on havaittu lisäävän sosiaalisia kontakteja ja näin ollen edistävän sosiaalista toimintakykyä.

Avustajakoira ei kuitenkaan vähentänyt tutkimuksessa mukana olleiden ihmisen vunttarvetta. Tulos poikkeaa aiemmista tutkimuksista, joissa avustajakoiran havaittiin vähentävän merkittävästi avuntarvetta. Ero saattaa selittyä tutkimukseen osallistuneiden henkilöiden yksilöllisellä avuntarpeella ja sillä, että avustajakoira oli ollut aineistonkeruun hetkellä henkilön käytössä vasta noin 10 kuukautta, jolloin koiran ja sen käyttäjän välinen yhteistyö ei välttämättä vielä toiminut parhaalla mahdollisella tavalla. Vaikka koiralle voidaan opettaa hyvin monia taitoja, se ei kuitenkaan voi kokonaan korvata toisen henkilön antamaa apua. Tutkimustulosten perusteella on tärkeää, että avustajakoiran käyttäjät saavat entiseen tapaan toisen henkilön apua, eikä esimerkiksi henkilökohtaisen avustajan tuntimääriä tule vähentää.

Kaikilla avustajakoiran käyttäjillä oli ol-

lut joitain ongelmia ja haasteita koiraan liittyen. Kaikki vastaajat olivat saaneet apua esiintyneisiin ongelmiin. Vain osa vastaajista oli saanut peesarin apua. Jatkossa tulisi pyrkiä siihen, että kaikille uusille avustajakoiran käyttäjille koulutettaisiin vapaaehtoinen peesari käyttäjän kotiseudulta. Tämä vapauttaisi myös kouluttajien voimavaroja uusien koirien koulutukseen.

Suurella yleisöllä oli jo melko hyvin tietoa avustajakoirien oikeuksista, sillä avustajakoirien käyttäjät olivat voineet liikua koiransa kanssa julkisissa tiloissa ja ostoksilla pääosin ongelmitta. Tutkimustulosten mukaan ihmisillä ei kuitenkaan vielä ollut riittävästi tietoa avustajakoiran tarvitsemasta työrauhasta. Tulevaisuudessa on erittäin tärkeää, että avustajakoiriin liittyvässä tiedottamisessa tuodaan selkeästi esille työrauhan antamisen avustajakoiralle ja sen käyttäjälle.

PDFill PDF Editor with Free Writer and Tools

**Vankan osaamisen
lehtitehdas
toiminut Porissa
5 vuotta.**

*mainospainotuotteet
aikakauslehdet*
sanomalehdet
ammatti- ja asiakaslehdet

ALLATUM

Mikkolantie 24, 28130 PORI
Puh. (02) 6228 580

Juhani Kuromaa puh. (02) 6228 581
Kari Portaanpää puh. (02) 6228 584

www.allatum.fi

Otteita Noutajan Elämästä I

Teksti: Katariina Paatelainen

Se heräsi hätkähtäen aivan täydellisen sikeästä unesta. Se ääni. Oliko se? Oliko se voinut olla? Nostaen puolilupakorvansa äärimmäiseen pystyasentoon, se jäi jähmettyneenä kuunteleman. Oi, kyllä! Ruokakupin kolahdus! Ääni kuului uudestaan ja musta noutaja syöksyi huoneiston läpi jättäen jälkeensä kurttuun menneitä mattoja ja saaden kissan ryntäämään karkuun kylpyhuoneeseen "Hullun tieltä," niin kuin se ajatteli. Mutta nyt oli jo kiire. Uni oli karissut silmistä jo ensimmäisellä loikalla alas olohuoneen sohvalta, missä - sen omasta mielestä - oli ainoa arvoisensa paikka nukkua - lukuun ottamatta tietenkin öitä, jolloin se katsoi velvollisuudekseen vallata ihmisten sän-

on jalkopään. Ihan vaan vartioidakseen niiden unta. Tietenkin.

Mutta nyt noutaja tunsi veden kohoavan kielelleen, kun näki ihmisensä täyttävän ruokakupia. "Vielä vähän, " se ajatteli, "Laita se täyteen, pliiis!" Se otti naamalleen nälkäisimmän ilmeensä ja yritti olla kuolaamatta - huonolla menestyksellä, mutta se tiesi onneksi, ettei kumpikaan sen ihmisistä välitä siitä, vaikka lattia olisi hiukan märkä. Se enemmänkin kuului asiaan.

Miesihminen ei ollut vielä tullut kotiin. Noutaja oli alkuaikana ollut kovin hämillään, kun se miesihminen katosi aina omituisesti. Se oli huolestuneena seurannut kun neljäkin yötä oli miesihminen ollut poissa. Aluksi oli pelottanut,

ettei se enää tulisikaan takaisin, mutta pikkuhiljaa se oli oppinut, että miesihminen kävi vuorotyössä ja että se liittyi jotenkin siihen miten hyvin siinä suuressa valkoisessa saavissa riitti niitä äärimmäisen ihania napuja, joita se nytkin odotti. Ja sitä paitsi se, kun se miesihminen aina välillä lähti aamuyöstä, oli noutajan mielestä vain hauskaa, kun silloin pääsi keskellä yötä pissalle, vaikka olisi pissattanutkaan.

Ilman erillistä käskyä noutaja istahti lähelle ruokakupin paikkaa. Takapuolen pitäminen lattiasa oli äärimmäisen vaikeaa, kun ihminen ihan selvästi hidasteli lisätessään vettä ruoan joukkoon. Tiukka tuijotus silmiin ja lievä etukeho, ja kun ihminen viimeinkin sanoi takasanat: "Ole hyvä", hävisi koko maailma pikisilmän mielestä ja se tohotti itsensä kupille, veti mahansa sisään saadakseen alipaineen aikaiseksi (ettei sekuntiakaan kuluisi syödessä hukkaan) ja alkoi hotkia. Eikä sekuntiakaan kulu- nut hukkaan. Hetkessä kuppi oli tyhjä ja neiti noutaja tassutti olohuoneen matolle, röyhtäisi tyytyväisenä ja nuoli etutassuista ruoanroiskeet. Kissa palasi karvat jo laskeutuneena kylpyhuoneesta ja puski hellästi noutajan poskea, kuin sanoakseen, että ryntäilyn loppuminen oli siitä erittäin miellyttävää.

Noutaja mietti hetken, nousi sitten ja käveli jo sohvalle istuskelevan ihmisen- sä luokse, painoi päänsä syliin ja katsoi kauniisti. Luvan saatuaan hyppäsi sohvalle ja käpertyi kainaloon odottamaan isäntää kotiin.

Runot:

Feels Like Home

Rakastan näitä hiljaisia

iltoja,
siltoja
päivän ja yön välillä,
lähellä sinua,
takassa valkea

ja aamuja tässä talossa,
kun kissa ja koira vielä
nukkuvat sylikkäin
sohvalla

ja aamukahvi
maistuu erämaajärven
hiljaisuudelle,
rauhallisuudelle

eikä minulta mitään puutu

Pikisilmä - Petojen Sukua

Noutajani,
pikisilmä

susien sukua,
koirat kaikki,
sanotaan

Kun nukkuessa
tassut viipottaa,

kun unissansa
juoksee,
saalistaa ja
haukahtaa

Sudesta jäljellä
ei kuitenkaan
geneissä tällä

kuin armoton
kuolaus ja

loputon nälkä

KoiranUnta

Ja kun noutaja
nukkuu

kaunista koiranunta,

kaukana,
kaukana maailmasta

- Ehkä täydellisin
onnellisuus
juuri tuossa,

mietin,

juuri siinä
ettei ymmärrä
kaiken katoavaisuutta

NotAfraidOfDeath

Minulla
on

noutaja
talutusnuorassa.

PDFill PDF Editor with Free Writer and Tools

Hius ja Kauneus Idea

Laukontori4,33200 Tampere
Puh.(03)2236346
Email:info@hiusidea.fi
www.hiusidea.fi
Av. ma-pe 9-18, la 9-14

TAKSI TAISTO KAISTOLA

PALTAMO

Puh. auto 0400 587 500
koti 08-872 174

- 1+8 istumapaikkaa
- normaalit taksihinnat
- invataksipalvelut
- 2 pyörätuolipaikkaa
- mahdollisuus makuulla kuljetukseen

Vierailu Kiuruvedellä

Teksti: Pirkko Patronen
Kuvat: Tiina Kilvensalmi

Ylä-Savon koiraharrastajat kutsuivat Avustajakoira yhdistyksen esittäytymään heidän järjestämään hartaustilaisuuteen vanhusten Palvelukeskus Virranrantaan keskiviikkona 26. heinäkuuta 2006. Järjestäjinä olivat paikallinen seurakunta ja Ylä-Savon koiraharrastajat.

Illan ohjelma alkoi kahvituksella palvelukeskuksessa, jonka jälkeen siirryimme kentälle kauniin Kiuruveden rantaan. Siellä näimme agility -näytöksen paikallisen koirakerhon vetämänä.

Avustajakoira yhdistyksen puheenjohtaja Kalevi Sirviö kertoi yhdistyksen toiminnasta ja koirien koulutuksesta avustajiksi. Hän näytti omalla koirallaan Pyryllä, kuinka nopeasti pudonnut sytkäri nousee maasta ja palautetaan takaisin käyttäjänsä käteen. Allekirjoittanut oli avustajakoiraansa Tatshin kanssa mukana ja näytti kuinka Tatshi auttaa esim. noutamalla hiusharjan omistajalleen.

Paikallisen seurakunnan edustaja, Pastori Mirita Häyrynen, piti puheen siitä kuinka ihminen ja eläin ovat löytäneet toisensa. Kuinka monipuolinen hyöty lemmikkieläimestä onkaan omistajalleen. Lemmikit antavat ihmisen elämään tarkoituksen. Niitä täytyy hoitaa ja hoivata sekä ulkoiluttaa. Eläimet taas ovat ystävinä mitä parhaimpia, ne eivät koskaan hylkää omistajaansa, ottavat aina omistajansa ilolla vastaan ja osaavat surun tullen lohduttaa. Ne ovat aina omistajalleen läsnä. Harva meistä ihmisistä on lähimmäiselleen aina niin läsnä, kuin lemmikkimme osaavat olla.

Tilaisuuteen oli tullut väkeä Virranrannan palvelukeskuksesta ja paikalla oli myös paikkakunnan koiraystäviä. Ylä-Savon koiraharrastajat lahjoittivat tilaisuudesta kertyneet varat Avustajakoira yhdistykselle.

Pastori Mirita Häyrynen.

Aputassut esittelivät taitojaan.

**TULE LIKKUMAAN JA
VIIHTYMÄÄN!**

**Tikkurilan
Tiikeri Areena**

Osmankäämintie 5
01300 Vantaa
p. 838 7330, f. 838 73333
tiikeriareena@kolumbus.fi

		bussit
		Tikkurilantie
	Osmankäämintie	Vahinko- palvelu
		Tiikeri Areena
Korteki.		

Peesariko perässä kävelijä?

Teksti: Hannu Rinne

Peesarin tehtävänä on kulkea perässä, mutta ei hän pelkkä perässäkävelijä ole. Hyvän peesarin työhön kuuluu paljon muuta. Mistä tuon hyvän peesarin löytää ja miten se yhteistyö lähtee sujumaan, siinä kaksi vaikeasti toteutettavaa asiaa. Itselläni tuo prosessi oli kivinen ja peesari löytyi vasta Poriin muutettuani. Hän on palveluskoirapuolella hyvin menestynyt, suomenmestaruustasolla kilpaillut henkilö. Tunsin hänet jo vuosien takaa ja tiesin hänet huippukouluttajaksi. Tosin naksutin, mitä käytetään avustajakoirien koulutuksessa, ei ollut hänelle tuttu. Tapaamme niin usein kuin tarve vaatii ja samalla tulee parannettua maailmaa kahvikupin ääressä. Viljolle hankalia juttuja on onnistuttu viilaamaan pois melko hyvin. Vaikein asia meillä oli vieraan koiran kohtaaminen, koska kolme kertaa oli vieras koira hyökännyt Viljon päälle. Nyt tuo homma on meiltä ohi ja vieraan koiran kohtaaminen sujuu melko hyvin.

Ensimmäinen vuosi on uuden käyttäjän kannalta tärkein, jolloin yhteistyö koiran kanssa luodaan. Peesarin saanti tässä vaiheessa on ensiarvoisen tärkeää. Silloin on myös helpompaa vaikuttaa koiran tekemiin virheisiin, sillä juuri koulun penkiltä valmistuneena se on herkimmillään omaksumaan asioita. Peesaritoimintaa pitäisi kehittää ja peesareita pitäisi saada lisää. Osaavista peesareista on pulaa. On tärkeää, että uusi koirak-

ko saa heti apua jos ongelmia ilmenee. Yksi peesari voisi hallita useampaa koiraa, jopa eri paikkakunnilla. Hän voisi koota koirat yhteen ja avustaa samana päivänä useampaa koirakkoa. Ai niin, kuka se minun peesarini on? No sehän on Lindforsin Taisto.

Aurinkoista kesää
toivottavat Hanski ja Viljo

Viljo ei suostunut junassa lattialla makaamaan.

Tavoitetili – säästäjän perustili

Tilille säästäminen on turvallista ja helppoa. Olipa säästöjesi kohde mikä tahansa, tavoitetili on erinomainen vaihtoehto. Voit tallettaa rahaa tavoitetilillesi milloin ja miten haluat. Kun teet tilisi säästösopimuksen, säästäminen hoituu täysin automaattisesti. Tavoitetilin talletuskorko nousee portaittain säästösunnan kasvaessa ja tilille maksetaan lisäkorkoa niiltä vuosilta, joina et ole nostonut säästöistäsi rahaa. Tavoitetilin voit avata Internet-palvelussa, omassa osuuspankissasi ja OP 0100 0500 puhelinpalvelussa.

HAMMASLÄÄKÄRIKESKUS KOSKIDENT

Koskikeskus, lok. 91, 33100 Tampere
Puh. (03) 3142 9900
Fax (03) 3142 9955

Kohtaan avustajakoiran – miten toimin?

Teksti: Ulla Ayrer

Työssä olevan avustajakoiran voit kohdata missä tahansa liikutkin: kadulla, lenkkipolulla, elintarvike- ja muissa liikkeissä, kahviloissa, ravintoloissa, virastoissa, opiskelu- työpaikoissa, sairaaloissa ja poli- klinikoilla, parturissa, WC:ssä, hississä jne.

Seuraava lainaus on Valtakunnallisen vammaisneuvoston laatimasta palvelukoiraesitteestä:

Mitä laissa sanotaan?

Terveysturvallisuuslain 6 luvun 32 pykälän toisen momentin mukaan: näkövammaisten käyttämien opaskoirien ja liikuntavammaisten avustajakoirien pääsy asiakastiloihin on sallittua. Rikoslain 11 luvun 9 pykälä puolestaan kieltää työtehtäviä hoidettaessa tapahtuvan syrjinnän. Laissa todetaan, että joka ei palvele jotakuta yleisesti noudatettavilla ehdoilla, kieltäytyy päästämästä jotakuta tilaisuuteen tai kokoukseen tai poistaa hänet sieltä asettaa tämän ilmeisen eriarvoiseen tai muita huonompaan asemaan esim. terveydentilan perusteella, syyllistyy syrjintään. Opaskoiran tai avustajakoiran kanssa liikkuvan vammaisen henkilön sisäänpääsyn estäminen voi täyttää edellä mainitunlaisen syrjinnän tunto-merkit. Opas- ja avustajakoirien vieminen esimerkiksi ravintoloihin, elintarvike- liikkeisiin, virastoihin, harrastustiloihin jne. on sallittua.

Ole kuin et olisikaan!

Kun kohtaat avustajakoiran, on tärkeintä olla kiinnittämättä koiraan min- kääänlaista huomiota – käyttäjää sen sijaan voit tervehtiä kuten ketä tahansa henkilöä. Jos tällaisen koirakon (käyttäjä + avustajakoira) kohtaaminen on sinusta kiinnostavaa ja toivoisit saavasi tietoa, voit toki kysyä, sopisiko pieni keskustelu.

Jos itselläsi on koira kotona, ymmärrät hyvin, miten halukkaasti koira ihmisen kohdatessaan ottaa kontaktin pelkästään siihen luodusta ystävällisen katseen johdosta. Avustajakoira on koulutettu olemaan huomioimatta ympäristöään, mutta koiran luonteen ja sosiaalisuuden tuntiessasi tiedät miten vaikeaa sen on kieltäytyä pajjaavista sanoista ja käsitä! Koi-

ran omistaminen ei siis mitenkään puola avustajakoiran työn häiritsemistä ("no kun meilläkin on koira") – päinvastoin! Koiran työskentelyn häiritseminen, vaikkapa vain tervehtimällä sitä, voi aiheuttaa vaaratilanteen käyttäjälleen, sillä avustajakoiran käyttäjällä ei ole niitä ominaisuuksia ja taitoja, joita sinulla, terve koiranomistaja, on (kova ääni ja vikkelat ja-

lat). Jos koira toimii käyttäjänsä pystyssä pysymisen tukijana, jokainen tietää mitä tapahtuu jos tuki lähtee omille teilleen. Myös arvokas avustajakoira voi tällöin joutua vaaraan!

Autaa avustajakoira keskittymään työhönsä antamalla sille työrauha. Koira nauttii tekemästään työstä, ja jos annat sen rauhassa seurata isännän

sille antamia ohjeita, pääset näkemään koirakon hienoa yhteistyötä.

Koska käyttäjät usein ovat ns. monivamaisia, on aina syytä ottaa huomioon se, että koiran käyttäjä harvemmin kykenee väistelemään vastaantulijoita. Pyörätuolia ei ole helppo käsitellä silloin, kun käsien voima ja mahdollisesti myös hallittavuus, on heikentynyt. Toisaalta avustajakoiran kanssa kävelevällä henkilöllä saattaa olla suuria vaikeuksia pystyasentonsa säilyttämisessä mm. pareesi(halvaus)oireiden, tasapainoelinten vaurioitumisen tai voimakkaiden kipujen vuoksi. **Jätäthän koirakolle riittävästi tilaa liikkumiseen!**

Avustajakoirien käyttäjät toivovat muilta koirien ulkoiluttajilta, että ohittaisitte avustajakoiran käyttäjineen riittävän etäältä etenkin, jos tiedätte koiranne innokkaaksi tutustujaksi, araksi (haukkuva) tai jopa aggressiiviseksi. Mahdollisten ongelmatilanteiden ennalta ehkäisy on aina helpompaa kuin niiden selvittäminen!

Avustajakoiran tunnistemerkki

Tunniste on kiinnitettyä koiran valjaisiin. Ainoastaan Invalidiliiton hyväksymät koirat saavat avustajakoira-oikeudet ja niistä kertovan tunnuksen. Koirien taitotasoa valvotaan taidontarkistuskokeella, johon jokaisen käyttäjän tulee osallistua joka toinen vuosi, kunnes koira on täyttänyt 8 vuotta.

Avustajakoirien käyttäjät ikuisia tiedottajia ja opiskelijoita

- Sinulla on oikeutesi – muista, mitä laissa sanotaan. Siinä ohessa sinulla on myös velvollisuuksia, mitä kohteliaisuuteen ja muiden ihmisten huomioonottamiseen tulee.

- Olet pienen, mutta näkyvän ryhmän edustaja, missä sitten liikutkin.
- Pidä avustajakoirasasi motivoituneena toimimaan kanssasi! Illoisesti toimivaa koirakkoa on mielekäs katsoa.
- Avustajakoira on arvokas ja vain harvojen saama apuväline, joten

pidä siitä ja sen taidoista hyvää huolta! Luovutusjaksolla saadun oppimateriaalin toistuva kertaaminen antaa eväitä ja innostaa sinua koirasi lisäkoulutuksessa. Avustajakoirien kouluttaminen eli ohjaus ei päätty koskaan.

KALLIOT MURENEE LOUHINTALIIKE E. LUKKARI & K. SIRVIÖ

Puh. 08-661 118 ja 08-871 778
Matka 0400-185 587 ja 0400-385 714

HALMEVAARANTIE 28 88530 PAAKKI

Liedon Kultaseppä

Puh. (02) 487 2585

Kajaanin Tila-autot Oy

Jouni Haataja
PL 112
87101 Kajaani

* * TAKSI
* PEKKA
JUNTUNEN
puh. 050 400 8436

Paltamo

GOOD YEAR

Auto-Konehuolto Keränen Oy

Kontiomäki
puh. 08-6871 143
0400 482 570

LEHTIMÄEN OPISTO
Hyvän elämän akatemia
PL 13, 63501 LEHTIMÄKI

☺ Kelan kuntoutuksena kursseja vaikeavammaisille lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen, ratsastusterapiakursseja.

Hakemukset suoraan Kelan toimistoon.

☺ Kesäkaudella taide-, musiikki-, luonto-, kädentaitojen-, sisupartio-, elämänhallinnan- sekä miesten ja naisten kursseja.

☺ Tikas-tietotekniikkakortin suoritusmahdollisuus

☺ Yksilöllisiä asunisen taitojen ja arjenhallinnan kursseja ja asumisvalmennusta, tavoitteena oma, hyvä elämä.

☺ Saksanpaimenkoiraliiton koulutusleiri
30.6. - 7.7.2007.

☺ Avustajakoiran haltijoiden tapaaminen
10. - 12.8.2007.

☺ Kysy lisää puh. (06) 5220 245 toimistoaikoinaan, (06)5220 255 päivystäjä

☺ Käy kotisivullamme www.lehtimaki.fi/opisto

Hyvinvoinnin asiantuntija.

Luontaistuote Fructus ky

28400 ULVILA
Puh. (02) 538 8490

KAHVILA - RUOKALA MAIRE SIRVIÖ

Myös lainopillisten
asiakirjojen laadintaa

Timperintie 7, 87400 Kajaani
puh. 044 261 5848

TAKSI MÖTTÖNEN

0400 951 110

PALTAMO

LÄMPIMÄT KIITOKSET Aputassu-toimintaa tukeneille:

Anjalankoski

Ameko Oy
Arposalo Oy
Jätehuolto E. Parkkinen
Kymijoen Osuuspankki
Metso Automation Oy
Mytek Oy
Peltolan Metalli Oy
US Wood Oy

Elimäki

Elimäen Apteekki
Elimäen Liikenne Oy
Elimäen Osuuspankki
Elimäen Varaosa Oy
Kaslink Foods Oy
Kymenlaakson Sähkö Oy
Maxit Oy Ab, Leca
Pektra Oy
R.A. Wickholm Oy
Wienerberger Oy

Espoo – Helsinki – Vantaa

Oy ESSO Ab
Helsingin Metallit ja Rauta
Miina Sillanpään Säätö
Partanen Oy
Respecta Oy
Oy Selective Investor Ab
Suomen Lämpömittari Oy

Forssa

Bauer Nike Hockey Sticks Oy
Forssan Energiaymyynti Oy
Forssan Lehti
Forssan LVI-Valmiste Oy
Forssan Seudun Puhelin Oy

Hamina

Autoportti Oy
DHL Express, Finland Oy
Dynea Chemicals Oy
East Light Oy
Haminan Satama Oy
Haminan Tili Talsi Oy
Hamina Multimodal Terminals
Isännöinti Hillo Oy
Karhulan Levytyö
Konepaja Hamjets Oy
MCM Timber Oy
Nana Eurooppa Oy
Neste Oil, Haminan terminaali
Osuuskauppa Ympyrä
Osuuspankki, Sampo, Nordea
Paramedic Oy
Rakennusliike Kalevi Suntio
Saybolt Finland Oy
SGS Inspection Services Oy
Steveco Oy
Transfennica LTD

Heinola

D. Ilmastointi Oy
Telivaunu Oy Weckman

Hollola

Autohuolto Make&Jani
Cama-Team Oy
Finn-Form Oy
Hewacon-LVI Oy
Hollolan Metallit Oy
Hollolan Viilu ja Laminaatti
Melektra Oy

Markkimestarit Oy
Pamon Oy
Pemco Oy
Skycold Oy
Solmajoen Osuuspankki
Testware Oy
TJ-Kuitu

Hämeenlinna

Aulangon Apteekki
Autokuvio Oy
Cumulus Oy
Hotelli Emilia
Hämeen Puhelin Oy
Hämeen Sanomat Oy
Insinööritoimisto Linnatek Oy
Kanta-Hämeen Tuoretuote
Kantaputki Oy
Kaurialan Apteekki
Konecranes Standard Oy
Linnan Klinikka
Linnan Vartijat Oy
NCC Rakennus Oy
Nelipyrä Oy
Raatihuoneen Apteekki
Tori Apteekki
Vanajan Korppu Oy

Iitti

Finero Oy
Halton Oy
Pikaterä Oy
Päijät-Hämeen Osuuspankki
RCL RCLinja O

Joensuu

Arbounet Oy
Asianajotoimisto Ranta & Väänänen
Asianajotoimisto Simonen & Savolainen
Asianajotoimisto Heikki Surakka
Autoliike M. Mutanen Oy
Broman Group Oy
E. Hartikainen Oy
Hotelli Karelia
Isännöitsijätoimisto Pekka Kuparinen
Joensuun Juva Oy
Joensuun Keskusapteekki
Joensuun Kumipörssi Oy
Joensuun Kustannus Oy
Joensuun Nostajat Oy
Joensuun Uusi Apteekki
Joen Sähköteknikka Oy
John Deere Forestry Oy
Karelia-Ikkuna Oy
Karjalan Heili
Karjalan Lähivakuutus
Kekäle Oy
Kesla Oy
KM-Yhtymä Oy
Kuljetusliike E. Mäkinen Oy
Lakan Betoni Oy
Laskentatulos Oy
Lehtosen Liikenne Oy
Linja-Karjala Oy
Lukkorengas Oy

Markkinointi Muikku Oy
Myy Cut Oy
NCC Rakennus Oy
Nordea Pankki Suomi Oyj
Pentek Engineering Oy
Penttilän Puu Oy
Perlos Oyj / Tools
PLP Pääkkönen Ky

Pohjois-Karjalan KTK Oy
Pohjois-Karjalan Osuuskauppa
Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
Pohjois-Karjalan YH-Rakennuttaja
Rakennusliike Jokisaneeraus
Rakennustoimisto K. Tervo Oy
Salomaa-Säätiö
Stora Enso Metsä Oyj
Sähkö Saarelainen Oy
Sähkösuunnittelu Hakulinen Oy
Teräskulman HML-Asema
Thermo Electron Oy
Tietokate Oy
Tilijussila Ky
Veljekset Laakkonen Oy
Vemta Oy
Veritas, Henkivakuutusyhtiö
ViiMet Oy
X-Partner Joensuu Oy
YIT Rakennus Oy

Joutseno

Eka Chemicals Oy
Finn-Valve Oy
I-Kone Oy, Rauha
Joutsenon Elementti Oy
Jousteel Oy
JTT Konepaja Oy
Kulkeva Oy
Lakan Betoni Oy
Mekava Oy
Metehe Oy
Premekon Oy
TopLift Oy
VP-Kuljetus Oy

Jyväskylän seutu

Alcantaria, Consulting Group
Allaway Oy
Amistella Oy, Kalpis
Oy Annikki Karvinen LTD
Catella Property Oy
Etuovi.Com
GWS Pikval Oy
HB-Betoniteollisuus Oy
Hytaflex Oy
Inmics-yhtiöt
Isohanni & Elevaara Oy
JE-Urakointi Oy
Oy Juho Jussila
Jypro Oy
Jyväskylän Apteekki
Jyväsjaterra Oy
Jyväsjää Oy
Jyväskylän Sähkö ja Tele Oy
Jyväskylän Pinta Oy
Jyväskylän Sähkö Oy
KAK Yhtiöt Oy
Keljon Apteekki
Keskimaa Osuuskauppa
Keski-Suomen Ilmastointihuolto Oy
Keski-Suomen Lähivakuutus
Keski-Suomen Osuuspankki
Keski-Suomen Puutarha-Apu Oy
Keski-Suomen Rakennus ja

Raudoitus Oy

Keski-Suomen Yritystilitt Oy
Kespert Oy
Kiinteistömaailma / PR-Neliöt
Kirjapaino Kari Ky
Kirjapaino Ässä Oy
Komas Oy
Konteräs Ky
Kuusankoski Oy
Lasi-Kalle Ky
Lassila-Tikanoja Oyj
MC Media Oy
Media Cabinet Oy
Mehiläinen, Jyväskylä
Metsätyö Oy
Midare Oy
Nyanssi Kalusteet Oy
Pajakulma Oy
Pricenaten House Coopers Oy
Puukeskus Oy
Puumix Oy
Rakshires Oy
Rannan Teollisuuskone Oy
Raskasapalvelu J. Eljander Oy
Raute Oyj, Jyväskylä
Reino Lahtinen Oy
Rikamat Oy
Oy Silenta LTD
Siparila Oy
Sorhio Oy
Starna Innovations Oy
Suomala Oy
Suomen Kiintokaluste Oy
Suomen Kumincenter Oy
Suomen Terveystalo, Jyväskylä
Tekevä Säätö
Teräsmyynti T. Lehtimäki
Tikka Group Oy
Tikkakosken Konepaja Oy
Tikkapinta Oy
T. J. Koivukoski Oy
Total Kiinteistöpalvelu
Transpoint Oy Ab
Tukkuporrass Oy
Työkälu ja Varaosa Oy
YH Keski-Suomi Oy

Jämsä-Jämsänkoski

Eristys ja Peltityö
Erkki Salminen Oy
Genecor International Oy
Jokinen Oy
Jämsän Apteekki
Jämsänkosken Teräsvalmiste Oy
Jämsän Metallit ja Kuljetus
Metallityö A. Heinonen Oy
Smead Paperisto Oy

Kangasala

Artekno-Yhtiöt
A&T Tikkala Oy
Estola Co
Eurotank Oy
Hämeen Rakennuskone Oy
Kangasalan I Apteekki
Kangasalan II Apteekki
Kangasalan Kuorma-Autoilijat Oy
Kangasalan Optiikka
Kangasalan Osuuspankki
K.P. Säiliöt
Kuljetus Poussa Oy
Levyneliö Oy
Luopioisten Säästöpankki

Löytötey Oy

Mansen Timanttisaha Oy
Noisetek Oy
Pikon Betoni Oy
Rakennusliike Tixirak Oy
Sammon Metallit Oy
Soraset Yhtiöt Oy
Suoraman Elementti Oy
Taerosol Oy

Kerava

Oy Flinkenberg Ab
Jätehuolto Jorma Eskolin Oy
Keravan Automyynti Oy
Keski-Uudenmaan Eläinlääkäri-
asema
LVI-Asennus Welander Oy
NS-Ohutlevy Oy
PNO Trailer Oy
Rakennustoimisto Nousiainen Oy
Satmatic Oy

Kotka

AKP Karhula Oy
Citymarket, M. Skogberg
Cursor Oy
Danisco Sweeteners Oy
Elpotek Oy
Erkomat Oy
Etola - Teollisuusmyynti
EV Group Oy
Finarte (India) Oy
Finex Oy
Oy Hacklin Hamiko LTD
Hakamäen Apteekki
Helilän Keskusapteekki
ILP-International Logistics
Oy Imas LTD
Inco Log Freight Services
Inmor Group Ay
Insinööritoimisto Ylimäki & Tinkanen
Inter Marine Oy
JH-Kaivu Ky
John Nurminen Oy
Jylpyn Automaalaus Oy
Keski-Kotkan Apteekki
Kontio Apteekki, Karhula
Kotka Automation Oy
Kotka Coatings Oy
Kotka Contec
Kotkan As-Mi Oy
Kotkan Kuljetus
Kotkan Tukkupalvelu Ky
Kotkan Putkityö Oy
Kotkan Satama Oy
Kotkan Seudun Osuuspankki
Kotkan Seudun Talokeskus Oy
Kotkan Tukkupalvelu Ky
K-Rauta, Kotka
Kym Data Oy
Kymen Teollisuushuolto Oy
Lasivuorimaa Ky
Lassila-Tikanoja Oyj
Lemminkäinen Katto Oy
Lämpösulku Oy
Meca Trend Nordica Oy
Metsäkyllän Sementtivalimo
Nortamaa Oy
Painokotka Oy
Paperix Oy
Pesuainetuokku Osola Oy
PPT-Pölynpoisto Tekniikka

Produal Oy

Puumerkki Oy
Pöyry Engineering
Railcraft Oy
Raskone Oy
Refrak Oy
Rejlers Oy
RoboMec Oy
Specifinn Oy
Steveco Oy
Suomen Rehu Oy
Talco Ky
Tasoite ja Maalaus, Mankinen
Transmare Logistics Oy
Oy Transnordica Finland LTD
Transport Lindqvist Oy
TSS Transport Shipping Service
UPM-Kymmene Seaways
Varsal Oy
Versowood Kotka Oy
West-Orient Lines Oy
YIT Rakennus Oy
Öljy-Hetki Oy

Kouvola

Auto-Kymi Oy
Autosalpa Oy
BIM Finland Oy
Easmar Logistics Oy
Enerkem Oy
Kouvolan I Apteekki
Kouvolan Lukko Oy
Kouvolan Putkityö Oy
Kouvolan Saha Oy
Kouvolan Sanomat
Kouvolan Seudun Osuuspankki
KSS Energia Oy
Kuljetus Tuuri Oy
Kuusankosken Lukko Oy
Kylmähuolto Resek Oy
Kymen Betonileikkuu Ky
Kymtec Oy
LCA Engineering Oy
Lumon Oy
Mainostalli Ky
ME-Auto Kouvola Oy
Osuuskauppa Ympäristö
Pohjois-Kymen KTK
Pöyry Engineering Oy
Rakennusliike Kolmera Oy
Schenker Oy
Steka Oy
UPM Metsä, Tuontilogistiikka
Vari Oy
Viawest Oy
VR Henkilöliikenne

Kuopio

Autorobot Finland Oy
Brandente Oy
Oy Carlson
Dahl-LVI
Econosto Oy
Experant Oy
Finn Wood Floors Oy
Kartanon Mittakaluste
Katenostin Oy
Kevama Oy
Oy Kosok LTD
Kuopion Konepaja Oy
Kuopion Osuuspankki
Kuopion Talokeskus Oy
Kuopion Uusi Apteekki

Kuopion Woodi Oy
Lasipari Oy
Laskentapalvelu Mikkonen Ky
Lignell & Piispanen
Leipomo Jouko Malviala Oy
Lyytinen RAK-Välinevuokraus
Medikro Oy
Puijon Kiinteistöhuolto Oy
Samesor Oy
SanMat Kunnossapito Oy
Satama Apteekki
Savon Kuljetus Oy
Oy Scantarp Ab
Suojasauma Oy
Suomen Kiitoautot Oy
Suomen Putki-Sähkö Oy
Sähköfinne Oy
Säästöpankki Optia
Tekmanni Service Oy
UPM Metsä, Kuopio
Var-Met Oy
YPG Finland Oy
YIT Rakennus Oy

Kuusankoski

Ekovilla Oy
Expert
Hotelli Sommelo
Katajaharjun Koneasennus Oy
Kuumic Oy
Kusaan Maansiirto Oy
Kusaan Metallit Oy
Kuusankosken Apteekki
Kymen Kiinteistöpalvelu
Peltolan Kuljetus Oy
Puhdistusliike R. Jokimäki Ky
Rakennustoimisto Rasto Oy
Raskone Oy, Kouvola
Solvay Chemicals Oy
SVS Supervise Service Oy
Telinekajata Oy
Viiden Tähtien Mattohuolto

Lahti

Oy Alfa-Kem Ab
Apila Apteekki
Asianajotoimisto Lunkka-Pohja-
Kopra-Saloranta
Autopeltimestarit Oy
Bike Point
CNC Muotoco Oy
Ecapaino Oy
Entop Oy
ER-Pahvityö Oy
Esan Kirjapaino Oy
Finsonic Oy
Flaaming Oy
Flexolahti Oy
Formeca Oy
Hollolan Sähköautomaatiikka Oy
Horze Oy
HT Lasertekniikka Oy
HV-Kaluste Oy
Hämeenmaa Osuuskauppa
Insinööritoimisto Honkanen &
Huumonen
Jusaplast Oy
Kohopaino Special
Kosofinn Oy
KTK Lahti, osk
Kuljetuspiste O. Stäng Oy
Kuusitunturi Lahti Oy
Lahten Autec Oy
Lahten Hankintapalvelu Oy
Lahten Keittiökalu Oy
Lahten Keskusvalmistus Oy

Lahten Kestobetoni Oy
Lahten Lasipalvelu Oy
Lahten Pysäköinti Oy
Lahten Rakenneteräs Oy
Lahten Silmäasema
Lahten Terätes Oy
Lahten Viilutyö Oy
Lahten Vuokranostot Oy
Lasimies Oy
Lassila & Tikanoja
Laulumaa Oy
Lem-Kem Oy
Lemminkäinen Oyj
LHE Rakennus Oy
LVI-Kiviäho Oy
Lähivakuutusyhdistys Vellamo
Maansiirto Marttunen Oy
Mainoskuvaamo Viljakainen Oy
Marakon Oy
Murrelektronik Oy
Nirafon Oy
Nor-Maali Oy
Novimec Oy
Padasjoen Säästöpankki
Pallas-Wood Oy
Peikko Finland Oy
Peltosen Puutavara Oy
Puusektori Oy
Rakennus-Miredex Oy
Rastep Oy
Reprolahti Oy
Schenker Oy
Sinuhe Ky
Standfitters Oy
Tapkor Oy
Termopoint Oy
Terätoimitus Salonen Oy
TMT-Malinen Oy
Top Foam Oy, Lahti
Uusiomateriaalit Oy
Vaahto Group Oyj
Valtapinnoite Oy
Veeseadmed Oy
Veljekset Wahlsten Oy
Vesijärven Auto Oy
YIT Rakennus Oy

Lappeenranta

Avain-Trans Oy
Contento Oy, Lappeenranta
Etelä-Karjalan Lähivakuutus
Etelä-Karjalan Osuuskauppa
Etelä-Karjalan Osuuspankki
Etelä-Karjalan Säästöpankki
EK-YH Rakennuttaja Oy
Hevistar Oy
IV-Pöty Oy
Kartiopuu Oy
K-Citymarket, Lappeenranta
Keskusapteekki
Kiinteistöhuolto Lyijynen Oy
Konsu Oy
K-Rauta, Lappeenranta
Kuljetus- ja Kuormausliike Nissinen
Kuljetusliike Pöllänen Ky
Lappeenrannan I Apteekki
Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy
Lappeenrannan Hammaslääkäri-
asema Oy
Lappeenrannan Lukko- ja
Varustepalvelu
Lappeenrannan Rakennuslasi Ky
Lappeenrannan Seurakuntayhtymä
Lappeenrannan Työterveys ry
Lassila & Tikanoja Oyj
Lukkorengas Oy

Lappeenranta

Avain-Trans Oy
Contento Oy, Lappeenranta
Etelä-Karjalan Lähivakuutus
Etelä-Karjalan Osuuskauppa
Etelä-Karjalan Osuuspankki
Etelä-Karjalan Säästöpankki
EK-YH Rakennuttaja Oy
Hevistar Oy
IV-Pöty Oy
Kartiopuu Oy
K-Citymarket, Lappeenranta
Keskusapteekki
Kiinteistöhuolto Lyijynen Oy
Konsu Oy
K-Rauta, Lappeenranta
Kuljetus- ja Kuormausliike Nissinen
Kuljetusliike Pöllänen Ky
Lappeenrannan I Apteekki
Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy
Lappeenrannan Hammaslääkäri-
asema Oy
Lappeenrannan Lukko- ja
Varustepalvelu
Lappeenrannan Rakennuslasi Ky
Lappeenrannan Seurakuntayhtymä
Lappeenrannan Työterveys ry
Lassila & Tikanoja Oyj
Lukkorengas Oy

M. Korhonen Oy
Nordea Pankki Suomi Oyj
Optimiratkaisut Oy
RF Technologies Oy
Oy Saimaa Lines LTD
Oy Saimaa Terminals Ab
Sita Finland Oy Ab
Taso-Line Oy
Terästorni Oy
UPM-Kaukas
Uusi Apteekki, Lappeenranta
Vianor Oy
Yliopiston Apteekki, Lappeenranta
YIT Rakennus Oy

Laukaa

Laukaan Apteekki
Laukaan Betoni Oy
Laukaan Eläinsairaala

Liperi

Konepaja Antti Ranta Oy
Lassila & Tikanoja Oyj
Mantsinen Group LTD

**Loviisa-Liljendal-Ruotsin-
pyhtää**

Eltete TPM Oy
Liljendals Bruk Ab
Loviisan kruunu-Apteekki
Strömfors Electric Oy

Luumäki

Luumäen Apteekki
Luumäen Lähivakuutus
Luumäen Osuuspankki

Mikkeli

Etelä-Savon Lähivakuutus
Etelä-Savon Osuuspankki
Kariko Oy
Länsi-Savo Oy
Maakunnan Kone
Maalausliike A. Pönnä Ky
Mikkelin Autokuljetus Oy
Mikkelin Oyj Apteekki
Nordea Pankki, Mikkeli
OPA Oy
RL-Huolto Oy
Savon Talohoito STH Oy
Sinimet Oy
Osuuskauppa Suur-Savo
Vauhti-Vaunu

Muurame

Flexlink Automation Oy
Hakamet Oy, Petri Haka
Kardex Finland Oy
Keski-Suomen Kuljetus Oy
Mateko Oy
Monena Oy
Muuratpuu Pohjonen Oy
PL-Asennus Ky
Serimedia Oy
Tourulan Metallit Oy

Mäntyharju

Suutarinen-Yhtiöt
Vakiometallit Oy

Nastola

JVS-Steel Oy
Lahten Mittaovi Oy
Metallisorvaamo A. Pakarinen
Metso Panelboard Oy
Nasto Welding Pipe Oy

Novart Oy
Pedro Oy
Rautekno Oy
Uponor Suomi Oy
Wihuri Oy Wipak
Vulganus Oy

Orimattila

Ferroplan Oy
Finesse Oy
Kromipinta Oy
Motopalvelu Niemitalo Oy
Nesco Oy
Wemasto Oy

Oulu-Oulunsalo-Kempele

A I Autoväri
ADR-Haapää Oy
A. J. Mattilan Kirjapaino Ky
AJO-Motor Oy
Akkutalo Oy, Oulu
Aktiima Oy
Arizona Chemical Oy
Autio Oy, Maanrakennus/Kuljetus
Avartum Oy
Catella Property Oy
Celltechsite Oy
Draka NK Cables
Elektrometalli Oy
Esju Oy
Fingrid Oyj
Finnkatalyt Oy
Hammarin Sähkö Oy
Haurun Käyttöauto
Hongisto Oy
Hotelli Juhiluoto
Hyönteisto Idea Oy
Ilmari Lehtinen Oy
Insinööritoimisto P. Heikkilä Oy
Katterla Oy
Kemira Oyj, Oulu
Kempelen Kojeistotuote Oy
Keskon Pohjois-Suomen Aluekes-
kus, Oulu
K. Lukkarila Oy
Kojaltek Oy
K-Rauta Äimärautio
Kusakoski Oy
Kymppi-Eristys Oy
Lapin Teollisuusrakennus Oy
Lassila&Tikanoja
Lauri Vähälä
Lemminkäinen Oyj
Lindström, Oulu
LVI-Center, Oulu
Maakasi Oy
Maarakennus Jaara Oy
ME Group Oy
Mitta Oy
Nordea Pankki Oyj
Nordparcel Oy
Nosturiliike Sulkava Oy
Orbis Oy
Osuuskauppa Arina
Oulun Energia
Oulun Osuuspankki
Oulun Puukeidas Oy
Oulun Rakennusteho Oy
Oulunsalon Kehitysyhtiö Oy
Oulun Seudun Sähkö
Oulun Sisustajat Oy
Oulun Systema Oy
Oulun Vuokrakone Oy
Ouman Finland Oy
Painomiehet
PauPek Oy

Pilot Business Park
Planora Oy
Pohjan Laakeri Oy
Pohjolan Tekniikka Oy
Polartek Oy
POP Oulunsalo
PP Metsäkeskus
Profiliikeskus Oy
Pohjois-Suomen Rengas- ja Vanne
Pörssi Oy
Pulla-Pirtti Oy
Pörhöon Autoliike Oy
Raskone Oy, Oulu
RHV-Saneeraus / Suunnittelu Oy
RP-Tuotanto Oy
Ruskon Betoni Oy
Sah-Ko Oy
Sampo Pankki
Savikko Yhtiöt
Oy Scan-Auto Ab
Selmic Oy
Stena Metallit Oy
Suomen Autohuolto Oy
Suomenmaa-Yhtiöt Oy
Suomen Visor Oy
Suunnittelu Kortes Oy
SwanLine Oy
Sähkö-Rantek Oy
Talenom, Oulu
Talus Oy, Erkki Talus
Tili- ja Isännöintipalvelu, Suomela E.
Toolpro Oy
Trailcon Oy
Transpoint Oy Ab
Työkalu ja Varaosa Oy
Ultracom Oy
Urheilukalustus Oy
Veho Oy Ab
Wetteri Oy
Vianor, Oulu
Viestimaa
Wihuri Oy Witraktor
Vink Finland Oy
VMH Heikkilä Oy

Porvoo

Agricon Ab
Aktia Säästöpankki Oyj
Arme Oy
Autotalo Laakkonen Oy
Eino Korhonen Oy
Finnish Steel Painting Oy
Itä-Uudenmaan Osuuspankki
K. Hartwall Oy Ab
Oy CEL Lindgren Ab
Oy LVIS-K.A. Stendahl Ab
Ab Magnusson & Stoor Oy
Mahro Oy
Nordea Bank Finland Abp
Plastoco Oy Ab
PHP Henkilöstöpalvelu Oy
Porvoon Lasi Ky
Porvoon Maske Oy
Porvoon Osuuspankki
Porvoon Uusi Apteekki
Porvoon Vanha Apteekki
Porvoon Yritysliikenta Oy
Sampo Pankki Oyj
Shutdown Technologies Oy
UM-Asennus Oy

Pyhtää

Hoky Lavarakenne Oy
Rakennustoimisto Insinööriinija Oy

Riihimäki

Alu-Releco Oy
Aurinko Apteekki
H.G. Paloheimo Oy
Lääkäriasema Tuma
Muovix Oy
Riihimäen Kirjapaino Oy
Riihimäen Seudun Osuuspankki
Rimera Oy
Suomen Kerta Oy
Tekno-Forest Oy
Vepro Oy

Salo-Halikko

Auto IO Oy
Ellego Powertec Oy
Kuninkaantien Eläinklinikka
Kynttilä-Tuote Oy
Laakosken Pelti ja Ilmastointi
Laihon Sähkö Oy
Oy Pertinax Ab
Rautia, Sakari Lehtonen Oy
Salon Puutavara Oy
Salon Seudun Osuuspankki
Salon Seudun Puhelin Oy
Siimesvaara Oy
Sucros Oy

Siilinjärvi

Hydroline Oy
Kuopion Rakennusasennus Oy
Maastorakentajat Oy
M-Erikoskaluste Oy
Siilinjärven Osuuspankki
Sincomp Oy
Toivalan Metallit Ky

Tampere

Armatek Oy
Asennusliike Lahtinen Oy
Automaalaamo J. Lindstedt Oy
Bong Suomi Oy
Etteplan Oyj
Fet Pet Oy
Ferlamec Oy
Hercules Finland Oy
Hervannan Kaivin Oy
HT Lasertekniikka Oy
Image Wear Oy
Intermedius Oy
Kauppahuone Harju Oy
Koneistamo Heini Oy
Konemyynti Niemelä Oy
Korja-Kumi Oy
Laakosken Harjatehdas Oy
Lielahden Apteekki
Mansen Levytyö Oy
Näsin Vesijohtoliike Oy
Pirkan MS-Kojeisto Oy
Rahtihuolinta Suomi Oy
Rakennus Oy Paanurakenne
Ramport Oy
Suomen Kaukokiito Oy
Tamfelt Oyj
Tammerneon Oy
Tampereen Autokuljetus KTK
Tampereen Pinta-Asennus Oy
Tampereen Terästyö Oy
Toivonen Yhtiöt Oy
TTS Liftec

Turun seutu

Agrimarket, Turku
AP-Rakennuslaskenta Oy
APX-Metallit Oy
Auraprint Oy

Auto-Haapanen
Carrier Oy
Cailap Oy Marketing
Detector Oy
Fläkt Woods Oy
Gistele Oy
Haklift ABT Oy
HES-PRO Finland Oy
H. J. Jousi Oy
Oy Hunter Ab
I.S. Mäkinen Oy
Jautek Oy
Kaarinan Putkistohuolto
Konepaja Häkkinen Oy
Kramet Ky
Kuljetusliike A. Lauren Ky
Kuljetusliike S. Mannerjärvi Oy
Kuljetusliike Y. Auramaa Oy
Kylmäsäilö Turku Oy
Lemminkäinen Oyj
Liedon Apteekki
Liedon Osuuspankki
Liedon Säästöpankki
Lujakumi Oy
Läihivakuutus
Maataso Oy
Mainosnerg Oy
Mametek Oy
Matic-Sorvaus
Munakunta
Noramaa Oy
Nostokonepalvelu Oy
Nostolava-Auto Jalo&Jalo Oy
P. O. Korhonen Oy
Powder-Trans Ab Oy
Prafit Oy
Raikon Konepaja Oy
Sirkiän Leipomo Oy
Sormat Oy
Suomen Terähuolto Oy
T. A. J. Kuljetus Oy

Tapiola-Ryhmä, Turku
Tarpaulin Oy
Tiileritehtaat
Tikoma Oy
Oy Transuotila Ab
Oy Turku Energia
Turku Ceramics Oy
Turun Markiisi ja Peite Oy
Turun Sarjatuote Ky
Turun Seudun Osuuspankki
Turun Valo ja Voima Oy
Valtatie Oy
Veikko Nummela Oy
Viherpesu Oy
Yliopiston Apteekki

Valkeala

Gasum Oy
Hyötypaperi Oy
Kymen IV-Valmistus Oy
Ruusutarhat Suutari Oy

Ylöjärvi

Avant Tecno Oy
Boxia Oy
Dinsol Oy
Dynaset Oy
Eppu Normaali Oy
Metallityöliike Juholat Oy
Nokian NPT Oy
Pajatyö Keskinen Oy
Prospero Oy
Rautalaaki Oy
Retool Oy
Sederia Oy Maxiprint
Sukkamestarit Oy
Tampereen Aarporaus Oy
Veljekset Mattila Oy
Väätäinen & Kurittu Oy
Ylöjärven Apteekki
Ylöjärven Instrumenttihuolto Oy

Kiitos myös palkintoja lahjoittaneille:

Asoma Oy, Kangasala	Suomen Höyhen, Riihimäki
Citymarket, Joensuun keskusta	SUVI Tuote Oy, Lappeenranta
Karjalainen, Joensuu	Oy Teboil Ab, Hamina
K-Supermarket Rakuuna, Lappeenranta	Tokmanni, Joensuu
Sarvis Oy, Helsinki	

TAKSI
Paltamo

Puhelin
0400 280 999

Juha-Pekka Sievänen

Rovaniemen
OMT
Fysioterapia

- fysioterapia
- akupunktio
- lymfaterapia

Puh. 016-342 0911
Koskikatu 9 B 31, 96200 Rovaniemi

APUTASSU-TUOTTEET

MOLEMMAT T-PAIDAT 12 €, TASSU-LOGO RINNASSA:

T-paita, original

Koot: S-XXL Värit: musta, viininpunainen ja khaki

Naisten (tyköistuva) lady-fit t-paita

Koot: XS-L Värit: musta, valkoinen ja punainen

KAIKKI PITKÄHIHAiset PAIDAT 25 €, TASSU-LOGO HIHASSA:

Naisten (tyköistuva) college Full Zip (vetoketjulla, lyhyt malli)

Koot: XS-XL Värit: musta ja punainen

Naisten (muotoonleikattu) microfleece

Koot: XS-XL Värit: lilac (sinisen violetti)

Vetoketjuhuppari

Koot: S-XXL Värit: navy-sininen ja viininpunainen

Zip Neck College (puolivetoketju, pystykaulus)

Koot: S-XXL Värit: musta

Kaikki tuotteet ovat Fruit of the Loom:n mallistosta.

Tilaukset:

Tarja Haltsonen
puh. 040 521 3725 tai
Beetta Mikkonen
puh. 050 337 5507

SUORITAMME KAINUUN ALUEELLA

- Teiden linkoukset ja auraukset
- Kiinteistöjen huolto- ynm. tehtävät
- Kuntaturpeen hankinta ja asennustyöt
- Pienkonetyöt (Robot)

KONEURAKOINTI

VELJEKSET HYVÖNEN OY

Puh. 040-7033 860 / 044-524 9676
Hyvölänkyläntie 6 A, 88610 Vuokatti

Aputassu-sudokun (2006) voittajaksi selvisi Lotta Honkala, Vesanka. Paljon onnea Onnettarena toimi Armi-aputassu.

Avustajakoira-toiminnan ohjaustyöryhmä

Teksti: Pauli Ritola

Avustajakoiria on koulutettu Invalidiliitonle jo yli kymmenen vuotta. Toiminnan tueksi nimettiin ohjaustyöryhmä viisi vuotta sitten. Työryhmän tehtävänä on toimia avustajakoira-toiminnan ja koirien koulutuksen tukena.

Työryhmään kuuluu invalidiliiton edustaja, avustajakoira-yhdistyksen edustaja, koiria kouluttavan koulun edustaja, koirien koulutuksesta vastaava henkilö, koirien testauksesta vastaava tuomari ja liittohallituksen nimeämä puheenjohtaja ja sihteeriinä toimii liiton koira-asiantuntija.

Kokoonpano on seuraava:

- Pauli Ritola, puheenjohtaja /liittohallituksen edustaja
- Anu Purola, sihteeri / Invalidiliiton koira-asiantuntija
- Helene Stjernschantz, Invalidiliiton edustaja
- Katriina Tiira, koirien testauksesta vastaava / tuomari
- Anna Pajanen, kouluttavan koulun edustaja / YI Sydväst
- Ulla Ayrrer, käyttäjätaho / avustajakoira-yhdistys
- Leena Rajala, kouluttaja / koulutusasiantuntija

Työryhmän tehtäväkenttä on monitahoinen ja laaja. Työryhmän tarkoitus on avustajakoira-toiminnan, peesaritoiminnan, koirien rahoituksen edistäminen, tulevaisuuden suunnittelu ja avustajakoira-toiminnan tunnetuksi tekeminen.

Työryhmä tekee yhteistyötä Invalidiliiton, kouluttajatahon, kouluttajien, avustajakoira-yhdistyksen ja koirien käyttäjien kanssa.

Kolari-Special

VW - Citroën - Peugeot - Renault - Fiat
Uudet ja käytetyt varaosat.
Tee osatiedustelu netissä!
WWW.KOLARI-SPECIAL.FI

Puutikkalantie 40
36760 Luopioinen
Puh. (03) 5361 500
Fax (03) 5361 515

Kurun Sale on UUDISTUNUT. Tervetuloa!

Sale

KURU, puh. 473 3221, sale.kuru@sok.fi

Palvelemme 7-21, la 7-18 ja su 12-21

Bensaa ja dieseliä automaattista 24h.
Tule tankkaamaan!

Hämeenlinna, Forssa, Valkeakoski Hattula,
Lammi, Hauho, Janakkala Loppi, Tammela,
Jokioinen Pälkäne

106 2500
matkapuhelimella
03 -106 2500

puhelun hinta • 0,99 + pvm/mpm

Kanta-Hämeen Aluetaksi Oy

Käärmeenpurema ei ole leikin asia

Myrkynn aiheuttamaa turvotusta

Teksti: Janette Lindroos

Lämpimänä toukokuuisena päivänä kyykäärme pääsi salakavalasti puremaan Armiä. Olimme ulkona pihatöitä tekemässä ja Armi oli tapansa mukaan auttamassa. Asumme metsäisellä ja kallioisella alueella, missä käärmeitä on tavattu, mutta ei pihapiirissä. Tästäkin tapauksessa Armi käväisi kerran metsän laidalla ja palasi sitten luoksemme. Kiinnitin huomiota koiran muuttuneeseen käytökseen kun se yhtäkkiä jäi makaamaan nurmikolle, outo ilme kasvoilla. Siirryimme sisälle ja koira oli oudon apaattinen. Tutkin koiran kauttaaltaan ja huomasin kuonossa jäljet. Pyysin vielä Tonia tarkistamaan, näikö hän samoin. Annoin Armillemme kyytabletit ja soitin eläinlääkärille.

Kuono turposi pikkuhiljaa ja koira oli hyvin kipeän oloinen. Lääkäriin päästyämme Armillemme aloitettiin nestehoito. Eläinlääkäri oli huolestunut Armin sisäelinten tilasta, koska myrkky kuonon kautta erityisesti munuaisia ja maksaa. Verikokeilla pyrittiin kartoittamaan mahdollisia vaurioita. Edessä oli viikonloppu ja Armiä hoidettiin kotona niin, että kävimme kaksi kertaa vuorokaudessa lääkärin vastaanotolla vaihtamassa nestepussin ja samalla veimme virtsanäytteen, millä selvitettiin koiran munuaisten tilaa. Turvotus oli laajaa ja Armi meni nopeasti huonoon kuntoon. Nesteytys alkoi kuitenkin pikkuhiljaa tehotta ja koira virkistyi. Ruoka maistui ja Armi heilutti jopa häntäänsä lauantai-iltana.

Sunnuntaina turvotus lähti laskemaan ja nesteytys uskallettiin lopettaa. Maanantaina kävimme vielä tarkistuksessa ja sovimme, että otetaan uudet verikokeet noin kolmen kuukauden kuluttua tapahtuneesta.

Tällä hetkellä Armi voi hyvin, mutta turvotus jätti kaulan alueen paksummaksi. Myös Armin yleisvointi muuttui. Myrkytys oli hyvin raju ja siitä toipuminen vei voimia. Armi tuntui vanhentuneen tapauksen myötä. Käärmeenpuremaan ei ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ole. Lämpimillä ilmoilla käärmeisiin voi törmätä yllättävissäkin paikoissa, mutta jos mahdollista ainakin metsäisiä kivikoita kannattaa välttää. Pureman uhri on aina hyvä toimittaa eläinlääkäriin tarkastettavaksi.

KALUSTE-MATTI OY

LAATUA EDULLISESTI

Kettukalliontie 31 - 87100 KAJAANI
Puh./Fax 08-627 266
kaluste-matti@kajaani.net
www.tutka.net/~kaluste.html

					KAL- VO	KAS- TELE- VIA		KAA- OK- SESS	NO- PEA LIIKE				
				SI- VEYS- OPIT									
				SI- SÄÄN- TULO MUSII- KISSA			NÄYT- TELIJÄ NICK			SYÖ- MI- SET	ER- LAN- DER		
FAK- TA ASIA								HIUK- KASIA					
VEREN- HIMOINEN	↓		KOLI- KON AANI	-RIEMUKAS	HUU- TOJA	VÄKE- VÄ	ISO SAK- KI						
LÄMMIT- TÄVIÄ													
ENT- HAL- KO- MITTA									USEIN IDAS- TÄ				
LÖY- SÄTÄ						VUOK- SET		PUO- LIT- TAIN					
ESI- TYS- LIS- TAL- LA				NYPPIÄ LADA- MALLI									
MET- TALLI- SIL- MUKKA													
	PE- LOIS- SAAN												
					VUO- TOON								
		RU- NOLL UNOH- DUS	HUIP- PUJA				KAT- RIN ENTI- NEN	KOU- LUI- STA	TOS- SU- NIMI	JALO- KAA- SU			
						VAS- TOIN- KAY- MISET							
TULI- VUO- RI				ITÄ- AUTO				KAL- LIS- KIN					
						SUO- JA- PAIKKA							
TI- LEIL- TÄKIN				PERÄ- TÖN- TÄ				JUO- VUT- TAVIA			@S		

Lähetä ristikko ratkaistuna 30.11.2007 mennessä osoitteella: Janette Lindroos, Riihikoskentie 402, 29600 Noormarkku. Kuoreen merkin-
tä "Aputassu-ristikko". Oikean ratkaisun lähettäneiden kesken arvomme Aputassu t-paidan.

NIMI _____ LÄHIOSOITE _____

POSTINUMERO JA TOIMIPAIKKA _____ PAIDAN KOKO _____

Elämää uuden ja vanhan aputassun kanssa

Teksti: Sari Salovaara

Kun avustajakoiran uran tehneellä Jesperillä oli 11-vuotiaana iän mukanaan tuomia vaivoja, astui kehiin uusi aputassu. Ke-väällä 2006 kultainen Jesperi sai jäädä kotikoiraaksi kun perheeseemme tuli uudeksi työkoiraaksi Ninnu.

Monet ovat tunteneet Ninnun kouluttaja Leena Rajalan koirana. Ninnun jälkipolvea nähdään varmasti vielä avustajakoirina, sillä se ehti tehdä yhden pennut Leenan hoivissa. Ninnu oli myös hyvänä hätäapuna Ulla Ayreerille ja avusti Ullaa puolen vuoden ajan ennen siirtymistään minulle aputasuksi.

Toisen avustajakoiran odottelemisen oli erilaista kuin ensimmäisen. En pelännyt, että kuinka töissä selvitään tai pärjääkö koiran kanssa eri tilanteissa. Enemmän mietitytti kahden koiran kanssa pelaamisen ja Jesperin sopeutuminen kotiin jäämiseen. Ninnusta halusin tie-

Ninnun kanssa Bergenissä

Ninnu ja Jesperi

tää, että kai se vetää hyvin kävelevää ihmistä, että osaahan se varmasti olla talleilla hevosen kanssa ja kestäähän se reissuelämää kun töissä joudun matkustamaan.

Kaikki saman katon alla

Nyt kun yhteiseloa on ollut jo kuukausia, olen pelkästään ikionnellinen koiristani!

Ninnun työinto ja energia ovat niin tervetulleita. Lisäksi se on suloinen ja hassutteleva halikoira. Jesperi on myös ihastunut Ninnuun. Päivittäin ne leikkivät olohuoneessa pientä painia. Ninnu naksuttelee etuhampaillaan Jesperin paksua turkkia loputtomiin. Ulkona juokseminen ja painiminen ei Jesperiltä oikein hyvin Ninnun kanssa onnistu. Ninnu taklaa liian rajusti.

Yritin tehdä kotiin jäämisen Jesperille mahdollisimman helpoksi. Se esimerkiksi saa mieheltäni aamupalaa syötäväksi kun olemme jo menneet. Päivisin sitä on usein käynyt joku viihdyttämässä ja viemässä ulos. Ohjeeksi olin saanut, että vanha koira saa kaiken aina ensiksi: hoitamiset, ruuan ja ovista kulkemisen. Se on tuntunut hyvältä neuvolta.

Asumme maalla ja eläkeläiskoiraan pitäminen yhtä aikaa työikäisen koiran kanssa on mennyt aika kivasti. Kun Jesperi saa päivällä levätä se jaksaa reippaammin esimerkiksi ulkoilulenkit. Lenkitän koirat usein pyörän, potkupyörän, potkukelkan tai sauvojen kanssa. Välillä Jesperi on kytkettyä ja Ninnu oikeastaan aina vapaana. Ninnun luoksetulo on varma eikä sitä kiinnostaa riista niin paljon kuin Jesperiä. Kun kuljen ratsain Ninnu voi tulla mukana melkein mihin vain, koska se kulkee hyvin myös hevosen sivulla käskystä eikä sekoile liikaa pupuista ja peuroista tai toisista koirista ja autoista. Ongelma hevosen kanssa lenkkeilyssä on ennemminkin se, että Ninnusta hevosen lantapallerot ovat ihania ja se himoitsee niitä sekä sisäisesti että ulkoisesti nautittuna!

Ajattelen olevani oikein onnekas kun saan elellä näiden koirien myötävaikutuksella antoisaa elämää - eikä ole ihan vielä tarvinnut luopua vanhastakaan koirasta. Kiitoksia aputassuista kaikille, jotka niiden eteen tekee töitä!

***Aputassut
pitävät
huolta
Sinusta***

***Aivan kuten
Scania pitää
huolta omistaan***

SCANIA
Oy Scan-Auto Ab